

308471

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2,

జేన్న పట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 12 వ తేది బుధవారము

No. 36

సంపుటము. 2.

రాక్షసరామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాస చతుర్థి ౧౮.

సంచిక 3౬

యుద్ధము !!!

పటములు.

యుద్ధపుటలు 12 పుటలుగల ఒక సాగ్రా ప్రకటన. ప్రతిపుట 20 X 15 అంగుళముల ప్రమాణ గలిగిన పట్టమైన కాగితముపై ముద్రింపబడియున్నది.

ఈ పటములలో యుద్ధపువేడుకలు, ఆకాశయంత్రయుద్ధములు, నావికాయుద్ధములు, వాయువిమానతంత్రములున్నవి. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, జర్మనీ, అస్ట్రీయాదేశములలోని వేడుకలున్నవి. బాల్కన్ ద్వీపము, బెల్జియముదేశపు రాజుగారున్న, ఫ్రాన్సుదేశపు ప్రెసిడెంటుగారున్న, జర్మనీదేశపు కేయిసరుగారున్న పుస్తకములలో చూడవచ్చును.

పటములుగల ప్రతిపుస్తకముతోనూడ, ప్రతిపటముగూర్చిన వివరము అరగము, తెలుగు, కన్నడ భాషలలో వ్రాయబడియున్నది.

ఈ పుస్తకము మిక్కిలి చక్కగా ముద్రింపబడియున్నది. మరయు అంశము ఇంపునుపుట్టించి, యేగృహమునకైన అలంకారమును కలిగించును.

ఈనన్ని పుస్తకములే అచ్చుకేయబడియున్నవి. అవిభక్తు కాకమునుపే మీ ధర్మాస్తులను పంపుడి.

ఒక్కొక్కదానివలె రూ. 1 0 0. వి. పి. పోస్టుద్వారా రూ. 1 4 0.

మెతాడిస్ట్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, 19 మత్తంబ్ రోడ్డు, మదరాసు.

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆంధ్రసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైకసేవ, ప్రాచీనచరిత్ర, దేశచరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, శాస్త్రజ్ఞానములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రకళములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకమునంతయును కలవరింపచుండున్న మహాప్రగ్రమచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, టర్కీ, ఇంగ్లండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధములను ప్రత్యేక కారణములు పోక్షక కారణములు; 3. యుద్ధపుష్పాములు, వాటిపటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5. దుర్గముల నిర్మాణము వాటిపటములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధవేదముల యుద్ధసామగ్గుల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు భాగమగుచున్నది. యాంధ్రప్రచురణములందఱు పూర్వముగ నుండిగలదు. పెట్టయొక్కతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసరామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేఖరైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అగ్రసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుచార్జులు చేరుగ నమలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బహుముగోరువా రిచ్చుకేయవచ్చును (చందాదారులును కానివారును) దర్భాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు ఈనన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

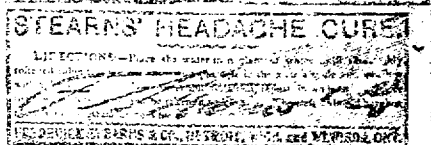
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

‘కాస్కరి’

అనునీబిల్కావధమున అపసృహకాదు పుచ్చుకొనుచుండు వేని నీకంతయో సంతోషమును గలిగించును.

అది అతిరుచ్య మునదియు, ఆరోగ్యదాయకమయినదియు, వ్యాధిరహితమునదియు నయ్యున్నది.

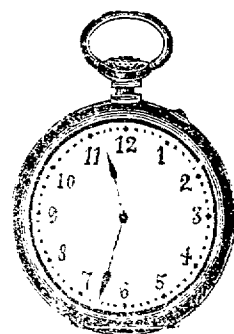

For more than quarter of a century Stearns' Headache Cure has been the favorite remedy for headache and neuralgia. Tasteless - certain and easy to take.

USED WHEREVER HEADACHE

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

డిట్ ఆల్ వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింగ్లీష్ మార్కులలో చేయబడినది. పరిమితులనే కీముకూడా వున్నది. బహుమందరమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. దానికారణముచేతనే యెబ్బమానానములేదు. బహుమానములు కన్నా పెడియారముయొక్క పనిచేయి సంతోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన వాచి పెట్టెసమేతము వెలదు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆరు. పెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ,

నెం. 7. కోపే నెంకటాచలయ్యో సందు, నుద్దాసు.

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇది 6వ భాగము సంచికలు వెలువడినవి.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తెలిసిన పటములతో కథలవలెనర్పితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశము కలుగును. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

వలదునామ:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. చింతాడిపేట, మదరాసు అని ప్రాయము.

కూడి, గోగునార, ఈపరశ్రమలకు మిమ్మల్ని చక్కెర
ముఖ్యమైనది. లోకమునం దితరదేశములకన్న నిండియాలోనే
చెఱుకుచక్కెర యెక్కువగ చేయుచున్నది. ప్రతిసంవత్స
రము రమారమి 85 లక్షల ఎకరముల ప్రదేశమున
చెఱుకు మైదెట్టిబడుచున్నది; 86 లక్షల
టన్నుల చక్కెర చేయుచున్నది. 1913-14-వ-సంవత్సర
మున మనదేశమున దిగుమతిచేయుటచేసిన చక్కెర (వీట్ చక్కె
రయు, చెఱుకుచక్కెరయు కలిసి) 160 లక్షల హెండ్రెడ్వాయిటుల;
విలన 14 కోట్ల 95 లక్షల రూపాయలు. ఇందులో
జాపానుఁడెక్కువము 115 లక్షల హెండ్రెడ్వాయిటుల దిగు
మతి కావడము; దానివిలన రమారమి 11 కోట్లు, అవగా
మొత్తముమీద నూటికి 72.5 వంతులు. చెన్న ఫురిలో మూత్ర
ము 74½ లక్ష హెండ్రెడ్వాయిటుల చక్కెర దిగుమతి యా
యెను; దీని విలన 68 లక్షలు. ఇండియాదేశము తనకుగావలసిన
సంత పరిమాణము పూను, నిలన చక్కెరతో లోకమున కంత
దను గావలసిన పరిమాణమునం దిందుమించు అర్థభాగమును
సప్రయచేయుగలంతటి స్థితిలో నుండిన రోజులుండెను.

తృ తీ యాంధ్ర మహా జన సభ

ఈ దినము విశాఖపట్టణములో సమావేశమగుట

సభాధ్యక్షుల ఉపన్యాసము.

పోదరిపోదరిగూర, నునకను నూపమెత్తిన గూర్గోదరి
 ద్యుముగను సుత్యుభూమి యానోప్పు నీగొప్ప సభాకూట
 మునం బాసుగ్రద్రూపము గొలంబనచ్చిన తిరునందటి నొక్క
 పోటల జూడగంటి. మఱి తిరుక్కరగ గొంటి కావ్యవిర్రా
 వామలాదా! మఱునందగరి ఈసుమమున దనుతో గూడిన
 తమ బహుమానదృష్టి వాడె గ్రమ్మె కదల గృతజ్ఞుడనై
 త్రికరణభుగ్ధి గాక తేమోత్తుచున్నాను. చిత్తగింపుడు. తెలుగు
 దేశమున దెల్లలు నాకంటె శ్రేష్ఠులును శ్రేష్ఠులును విజ్ఞాన
 వృద్ధులు జితపక్షి రాజ్యతంత్ర విభాగములు, దేశసేవయందు
 దీక్షునింపించి వారెంతో విజయముచేసియుండియు నీమాన
 నీయ సేవమునంద నను నిలుమించుచున్నాను. ఆహ్వానసభా
 ధ్యక్ష! దాదాపు పాతికవంద సంవత్సరములక్రింద దామును
 నేమను చెప్పవు గాజీకు కళాకాలయందు శాస్త్రపరీక్ష
 లకుఁ జరుపుచు మాతృభాషాభిమాన ముండునంప నాంధ్రభాషాభి
 వర్ధన సమాజసభ్యులమై పరస్పరము ప్రభుపరిచితి సంపాదించి
 చిన యాదిత్యప్రాపునాండు ఆంధ్రోద్యమము సాధించు
 నసామముల నాలోచింప జేడెనునాసభ్యులు నామావ్యవ
 సభాధ్యక్షులుగను నేనాహూత సభాధ్యక్షుడగు నుండగలిగి
 యుండునని నేనూహించియుండనైతి. ఈ యదృష్టమునకు
 సభ్యుల బహుమానదృష్టియేకదా కారణము. “పరగుణ పర
 మాణాక” పవ్యతీకృష్టిత్యం స్వగుణవిక సంతస్సంతిసంతిః
 కిలాంత” ఇద్దరు తమ మేలిగోనముల గుంభనమచేసి యెల్లపు
 డును నెరవారి గుణముల నవి యెంత కొలచిపాటిజే నను
 గొండంత జేయుచుండురు. వారెంతటివాలో యని యొకకవి
 ప్రస్తావించియున్నాడు. పరపక్షమున దమకు బహుమానదృష్టి
 యుండునని స్వభావమెకాని, యున్నది యున్నట్లు చూచిన
 పక్షమున నన్ను సభాధ్యక్షునిగ నెన్నికొనియుండగని దృఢ
 ముగా జెప్పగలము.

మహాసభ్యులయంద గ్రామసభాసభ్యులను కలిపించి యలనా
 టుడదిన వాడెనుగాన; రాజ్యతంత్ర కృతవోదములఁ బ్రకృ
 మము చాలకు. సంగ్రామమునఁ బ్రయోగముజేసి సభ్యుల
 మెప్పుంప స్వరక వాగ్దాతీ లిట్లుగ. అందులో మాట్లాడునది
 దక్షిణాదితలఁచు. అటునా సర్వశక్తిని నన్నితలమూజ్ఞ
 శిరసా వహించుచుచున్నాను. మఱి తమ యాభిమతములను
 సభాకార్యములు నిర్వహించుగా నెఱవేరుగలవని తలఁచు
 చున్నాను.

సభ్యులారా! వేదాంతములందు నెట్లో మన దేశముందు
 నట్లే రాజ్యతంత్ర సభ్యవోదముమై కక్షివాదములు కలవు.
 ఏకక్షివాదములను గాని యనువాదముచేయక యాంధ్రోద్యమ
 మున గుఱించి వాడుక వోదవివాదాని రివ్వగ విన్నవించెద.
 నాయభిప్రాయము కక్షివాదులకందటికి సహజముగాక యుండ
 వచ్చు. మఱి యాగ్రహాపాత్రమైననుగానవు. అయిన
 యేనామకేదిహాస ప్రభయంత్యజ్ఞాం
 గానంతు లేకపరితాప ప్రతివైషమ్యత్వః
 ఉల్లేఖ్యతేమమకు కోపిసమాకథర్యా
 కాలావ్యాసం నికరధి ద్విపులాచపుష్పి”

“ఎవ్వరైన నన్ను నిందించి నిందింతురగాక వారేదని చెలి
 సినవారె, కాని నాయతము మాత్రము వారికొఱకుఁగాదు.
 పురుష విపులముగాను గలము కడలేదిగా నుండుట కలవ
 నెవ్వడేని నకవోలి రలంచువాడు కలుగఁగలడు” అని భవ
 భూతి చెప్పిన యథ్యమును గ్రహించి నాయభిప్రాయమును
 నిశ్చయముగా నిజీరించెద.

సభ్యులారా! మనమాంధ్రులము. ఆంధ్రులమనియహ్మం
 గుంచుదుము. అయినను మనము భారతీయులముకామా, భార
 తీయులమే, భారతీయులలో నాంధ్రులము. మఱియు భార
 తీయరాజ్య మొగ్గేయసామ్రాజ్య సాలితమగుటవలన మనమాం
 గ్గేయ సామ్రాజ్యమున భారతీయులలో నాంధ్రులము. కావున
 మనయుద్యమము ఆంధ్రోద్యమము. ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యమున
 కుఁ గాని భారతీయ సామ్రాజ్యమునకుఁగాని హానికరముగా
 నుండదగదు.

మన భాగ్యకళమున భరతఖండము, హైందవదేశ మాం
 గ్గేయ సామ్రాజ్యపాలితమై క్రమక్రమముగాఁ బాగుపడుచు
 న్నది. ఇంచుమించుగా నూటయేంబది సంవత్సరముల క్రింద,
 నింగిషువోదము నాటుకొనటకుబూర్వము దేశమంతయు
 సంతృప్తిద్రుమలతో నెంతటికాకుపడియుండినదియుఁ దెలిసియే

యున్నది. అప్పటి యుగాజము, అప్పటి ఆజ్ఞానాంధకారము
 అప్పటి యనాలోగ్యము, అప్పటి యేమోపద్రవములు, అప్పటి
 భారవోదములు, అప్పటి భూగర్భయద్రుమలు దలఁచిన
 మాత్రమున గుండెలించును. ఆంగ్లేయపరిపాలనమునఁ గదా
 భారతీయజనసామ్యమునం దజ్ఞానాంధకారముపడెరి నాగర
 కత వృద్ధియగుచున్నది. ఆంగ్లేయపాలనమునఁగదా సర్వభార
 తీయులయందు ఆధర్మరాజు రాజనాయకునందట్లు, ఆయనో
 కుఁ సామ్రాజ్యమునందట్లు, అంతకును మిగులఁ బరస్పరప్రభు
 త్వ సంబంధముకలిగి యేకజాతీయతయంబుండుచున్నది. ఆంగ్లే
 య పాలనమునఁగదా భారతీయులు స్వాతంత్ర్యప్రియులై
 స్వాతంత్ర్యార్థులై వసతిసీమల స్వరాజ్యమువోలిన స్వరా
 జ్యమునభవింప ముంకంజవేయుచున్నారు. ధర్మము తప్పని
 యాంగ్లేయప్రభుత్వము సకాలమున కట్టిస్వరాజ్యమును మో
 దవులకు దయచేయునటుట సందేహములేదు. అట్టియాంగ్లేయ
 సామ్రాజ్యవిషయమై మ ము రాజభక్తిని, గృతజ్ఞతను, విశ్వా
 సమును, ననరాగమును మాటులుమాత్రమునఁగాక యనుష్ఠించి
 యగపఠచ నవికాశము కలిగి యున్నది. ఆంగ్లేయ లంత్యరాతీయ
 ధర్మము ననుసరించి స్వల్పరాజ్యముల న్యాయత్వము స్థాపిం
 పఁ, దమమిత్రముండలిం గలసి, యా యాచూములేని విదేహి
 బుద్ధులు, ఆరాత్రిససమానులు, జర్మనులు మున్నగువారితోఁ
 బోరుచున్నాడు. “రామరావణయోధ్యుద్ధం రామరావణయో
 రివ” యువనట్లు ఈపోరాడియే సాటియై యున్నది. ఈ మహా
 సంగ్రామసమయమున సుభయపక్షములవారు వారివారి యాన
 దృక్పథి నినియోగించుచున్నాడు. ఎట్టకేలకు విజయలక్ష్మి
 మిల్లెయండలి జేడలునట నిస్సంశయము. “ధర్మ మెచ్చట
 నో జనుచుచ్చట” ననునది సుప్రసిద్ధమే. అయిం నీసంగ్రామ
 సుదర్శమున సామ్రాజ్యమున కుపరాజ్యములు నాయముచే
 యునది న్యాయమైయున్నది. కాదా, న్యూజేలండ్, ఆస్ట్రే
 లియా మొదలగు వసతిసీమలు తమకీమ నేనాసామగ్ధుల
 కలయునంతవరకు నాంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకుఁ జైవముచేసి,
 కృతజ్ఞతకాంచియున్నది. భారతీయులు నిరహాసకార్యమును
 భాగించుకొని వాస్తవ్యలై యున్నాడు. భారతీయప్రభుత్వ మీ
 యంతయును నమనించి శత్రుంజయమున నైకస్వంధముల రణ
 రంగమునకుఁ బంపి యున్నది. భరతఖండమున రక్షితరాజులు
 ఆలాలగోపాలముగ జనసామాన్యము వారివారికిం దిగిట్లు
 తోడ్పడుచున్నాడు. ప్రతిరాష్ట్రము, ప్రతియండలము, ప్రతి
 గ్రామము, సంగ్రామముల నెర్పఱచి చేతివైచి చేయుచు
 న్నది. ఈ విషయమున నాంధ్రీయందలము లెంతయు
 భాగాళముగఁ జగిల రించుచున్నయది. సంగ్రామ సహాయ
 మునకై దిగ్విజయమ్యువో నాంధ్రీయసాటిలేని యాదార్యము
 గ్లాహూతాత్రి మగుచున్నది. సామాన్య సందర్భ గ
 మాంధ్రోద్యమములో మొదటిదని యాంధ్రీయ యధిపా
 యునుటకు గుండెయనులేదు. అందుకై యాంధ్రీయ ద్రవ్యము
 మాత్రమేకాక యవశ్యమైనం దమశరీరముల నైతిము సమర్పిం
 తురు. అయినఁ జెప్పికొనుటకు నిగ్గునున్నది. తెలుగువారు
 నేనలాఁ జేర్చదగట. ఇట్లు యిటీవలవరకు బిల్టిషునేనాధి
 పతులు తీగ్గాంచుచుండిరి. తగవుకోవలను జూచిచేసిన
 యాతీర్థ్యామె తగదు. ముమ్మాటికిని దగదు.

భరతఖండ హృదయప్రాచీయమైన యాద్రాచీవాంధ్రీ
 రాజ్యమును ఆకాకతీయ రాజ్యమును, అనాగుకృత ప్రభుత్వ
 మును అమఱనఁజాలని విజయనగరసామ్రాజ్యమును, అనాయక
 సంస్థానములను, ఆకెల్లవోరతనమును ఆరెడ్డ యేలవడిని స్థా
 పించి తమ “కృపాణపటుశక్తి” మయము శాత్రుముగఁ బాలిం
 చిన యాద్రాచీయ సంతతి నైకయునకుఁ బరికిరదట. ఆ
 రాయగ్రామణి కృష్ణదేవరాయుఁడు నియమింపఁ దమదెబ్బ
 కడ్డములేయట్లు దిగ్విజయము చేసిన యాతెలుగు వీరుల
 బిడ్డలు నేనలాఁ జేర్చదగట. బొబ్బిలిమట్టడిలో బూసికె
 గుండె చెదరునట్లు ఆధర్మపాలి కడనవివోదమును జూపిన
 కోటకుఁ దగు కోరసింగముల కొదవలు నైకోద్యోగమున
 కొదవరట. అపభ్రాతీ యంతకంటె మఱియేమికావలయు,
 “సంభావితగృహకీర్తిరర్చితాదతివ్యతే” అపభ్రాతీకంటె
 సేరుగలవానికిఁ బాత్రమేలు. ఈమహాభ్రాతీయ బాప నాంధ్రీ
 రాజ్యతంత్ర విభాగదులలో భీష్మపాత్రీయులయిన న్యాయతి
 సుబ్బారావు పంతులుగారు భారతీయ సామ్రాజ్యసభ నలం
 కరించుచుండఁ బ్రయత్నముజేసి యుండిరి. అనభిలాఁ జేసిన

తనవారె నేను నీవివయమై చెప్పికొనియుంటి ప్రకృత మాం
 ధ్రీయను నీలాఁ జేర్చకొనవచ్చునని ప్రభుత్వమునాద యాజ్ఞ
 ముఁది ఇదియే సమయము.

ఆంధ్రీయముల యాంధ్రీయమునాద! యిదియే స
 మయము. ఇంగ్లీషువారు ప్రభుత్వమునలంచి యాధ్యముచే యు
 చున్నవారు. సామాన్య సేవలలోఁ జేర జేరిగల బహుమిట్లు
 కంటె నేరేమిమేలు. సమగమున మాటులగుదలచి స్వల్పమే
 కలుగును గెలుతురేని శాకెనుభముల ననుభవింపఁగలగా.
 “ధర్మాగ్ని యుద్ధాచ్యోతనాగ్నో త్తమ్రాజ్యవ్యవద్యతే
 హతోవాచాప్రస్పృశిస్త్యం శత్రోవా మాక్షసేమహీ”
 అనుభగవద్వాక్యముల స్మరింపుడు. సాచీవాంధ్రుల పరా
 క్రమమును బాటించుడు. ఆత్మగౌరవమునఁ గాపాడుడు.
 ఆంధ్రీయకుఁ గారణము లేకయేకలిగిన కళంకమును గడిగొ
 నుడు. మీయుత్సాహము, మీహృదయము, మీసత్వము,
 తెలుగుదేశమునకుఁ దేనప్రభావతః గలుఁజేయు భారతీ
 యుడొత్తరామఁడు, ఆగంగాప్రసాదు సహాధర్యుడేకదా.
 మనలో గోదావరీప్రసాదులు కృష్ణప్రసాదులులేరా? లేరెండు.
 నీలాఁ జేరుడు. విజయములు విక్టోరియా బిరుదు స్వీక
 రింపుడు.

ఆంధ్రీయ స్వయంయోధులయి ప్రభుత్వ సందర్శనము
 జేయఁదగుదురని యుత్తమ సముఖోద్యోగమునకుఁ దగుదురని
 యనిపించుకొనఁడు కాననీర్యాణధలు, జాతీయ మహాస
 భలు, ఆంధ్రీయమహాసభలు, వారు వారిమాటలతో వారివాగ్విత్వ
 మతోఁ జేయఁజాలని యది, మీరు మీశాస్త్రపరాక్రమముల
 నాచరించి చేయఁగలరు. ఆంధ్రీయమహాసభలు మేనప్రభావములు
 మాచేతిగో మన్నవి. రాష్ట్రగౌరవమును గాపాడుడు. దేశ
 గౌరవమును గాపాడుడు. సామాన్యగౌరవమును గాపాడుడు
 ఆరాజ్యతంత్రజేత్తి, ఆదేశధర్మము, ఆస్వాతంత్ర్యాగి ఆకగ్త
 యోగి, యాబుషి, యెవ్వోదీపము దేశధర్మల కాదగ్గమై
 యున్నదో యెవ్వోమకాల మరణము చేకమునంత దుఃఖము
 ద్రమున ముంచెనో యట్టిగోభత మహాసభాపుష్ప. యందలిం
 చిట్లు మన రాజ్యతంత్రజేతులు చేయఁ జాల నిది మన
 సమునిఁగిరులు జేయఁగలనట సందేహములేదు. బహుకాల
 ముగ మనమాంధ్రీయ ప్రభుత్వ సాలితలముయ్య మన వివ
 యమై ప్రభుత్వమునాను నుముఖులై యుండిగని నింతవరకు
 సామాన్యముగా మనలో నెవరుగాని యెంతరాజభక్తిగలవారు
 గాని వారి పరంపర యెంత పౌరుషవంతమై యుండిఁగాని
 స్వయంయోధులఁగాని యుత్తమ వైవిధ్యోగ్యులఁగాని
 యుండుట కనకాశులేకయున్నాడు. కాననీర్యాణధర్మ
 లెన్నియో పర్యాయములు మొఱవెట్టుకొని యుండియు పర్య
 వసామింతవరకు నేలలేదు. సామకంతులగు నాంధ్రీయమన
 జవలా! రంకు ముంచుతురని. రణరంగమున ప్రవేశింపు
 డు. అక్కిష్టదేశగానిని ఆబాద్విలి వీరలను దలంచి శరణ్ని
 ముఖమున డ్రాత్రము గఁబఱచి కాశ్చత కీర్తి సంపాదించుడు.
 సామ్రాజ్యమును మెప్పించి భారతీయులు స్వయంయోధులై
 యుండ, మల్లెను నైకోద్యోగముల యుండుండ కలముఁ
 గానుడి.

సభ్యులారా! భారతీయుల కాంగ్లేయ ప్రభుత్వమునవసతి
 సీమల రాజ్యమువోలిన స్వరాజ్యమున సకాలమున దయచేతు
 రని ప్రస్తావించియు. టి. తిప్పక దనుచేతురు. మన రాజ ప్రతి
 నిధియగు హడ్డింజి పృథువు భారతీయుల తేమముకోఁ ప్రభు
 త్వము నడిపించుచున్నాడు ఆయన తమకై కృత్యములు వచ్చి
 ననుఁ బ్రోత్సహించుతోలి యొప్పుకొని భారతీయశిథి సద్ధంపఁ
 బ్రయత్నిము పూరియున్నాడు. వారి రాజ్యప్రతినిధిత్వమున
 మఱికొంతకాలము జరుగు నేని హైందవదేశములోఁ బ్రజలకుఁ
 బ్రభుత్వమునకుఁ బరస్పరాయురగామ వృద్ధిమై భారతీయుల
 సీతి మేలగుటచే గాక పృథుత్వము బలపడును. కావున
 హడ్డింజిపృథువు రాజప్రతినిధిత్వము మఱి కొంతకాలమునరకు
 జరుగు నేర్పాటు జేయించ మహాభువనకంజెందిన మన రాజచక్ర
 వర్తిని పూర్తించునది మన కపేక్షణీయము. సభ్యులారా
 స్వరాజ్యప్రాప్తి భారతీయాదగ్గమై యున్నది. సంఘసీతి
 చక్రబడినఁగాని స్వరాజ్యము కటస్థింపదు. కావున భారతీ
 యులు తమ సాఘిఃసీతి త్వరలోఁ జక్రబడుకొనవలయు.
 ప్రకృతము మనసంఘసీతి యెట్లున్నది? రాజయ్య కృతవోర
 ములఁ జచ్చించువారి యభిప్రము ననుసరింపని నాస్త్రవాంశముల
 మఱుఁగునటవి ప్రయోజనములేదు. విజయ చేరుగా నున్నను
 జేప్పియే తీరవలయు.

భారతీయ జనసామాన్యసీతి యెట్లున్నది? హైందవ
 జనసామాన్యమున మతపాటికృత్తి ప్రయత్నములయిన స్వస్థ
 ములు, స్వాతిశయభావములు, నుత్తమాధమ భారతీయములు,
 వంశపరంపరాగతమై సంఘభావమునకుఁ బ్రతిబంధకములై
 యున్నవి. హైందవ స్వభావము సామాన్యముగా మారునం

ఇప్పుడే రాష్ట్రవిభాగము చేయవలసినదని చెప్పువారు భావల ననుసరించి రాష్ట్రవిభాగము చేయుటవలన భారతీయైక జాతిత్వమునకు భంగము కలుగఁజాలను. దేశమిష్టమును రాష్ట్రములుగా విభక్తమైయున్నది ప్రకృత విభజన యేక జాతీయతను భంగము కలిగింపనియో భావల ననుసరించిచేయు రాష్ట్రవిభాగముమాత్ర మేలభంగముగలిగించవలయు? సత్యము నిష్పడనేకభాషాప్రచారముల రాష్ట్రములలో జనములు (బ్రతుత్వముమాత్రమే పరస్పర సంబంధమైయున్నది. భావల ననుసరించి రాష్ట్రముల విభజింతురేని రాష్ట్రజనులలో బ్రభుత్వమేకాక భాషయు సామూహ్యాధిక పరిస్థితులును భాషములును బరస్పర సంబంధమై యిప్పటికంటె నెక్కువ యైక మత్వము కలుగవచ్చును. ప్రతి ప్రత్యేక రాష్ట్రముననైకమత్వము కలిగినం దేశముననైకమత్వముకలుగుట సులభమనియు, రాష్ట్ర విభాగమువలన విభక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వోన్యోన్యవిషయమై ద్రావిడాధ్యులకు మనస్థాపములు గలుగుటకుఁ గారణము లేదనియు రాష్ట్రవిభాగము తత్కాలమునఁ గొంతవరకు వ్యయముకరమైయుండినను స్వస్థకాలములోనే రాష్ట్రవిభాగము వలన విభక్త రాష్ట్రముల యాధికనిధి యభివృద్ధిఁజెంది విశేష లాభమును గలుగఁజేయుఁ దగియు దానియు విభక్త రాష్ట్రములు మతప్రభుత్వములై యాగాయాలోచనపథ (రికన్యా బోర్డు)తో నకశ్యములేక యుండును. ఇప్పుటి మద్రాసుప్రభుత్వము నాగాయాలోచననియమలేరి రెండుప్రభుత్వములుగా విభజించిన వీర్యభూభాగము మైత్రము నంతగా నుండదనియు, భాషనిగ్రాణపద్ధతుల నేర్పజుటకు మొదలగువిషయములలో వానికై మద్రాసురాష్ట్ర మిప్పుడు వాంఛివ్రావిద భాగములుగా విభజించఁబడి యున్నదనియు వాంఛి రాష్ట్రము ప్రత్యేకముగనేని వాంఛిభాషాభివృద్ధియు వాంఛిజన సామూహమున విద్యావ్యాప్తియువలయు సులభమనియు రాష్ట్ర మండలమునఁ గొండఁగలిగి యెక్కువ పరామర్శ కవకాశ మిచ్చుననియు వానించుచున్నాడు. ఈవాదప్రతివాదములను బరాలోచించి చూచిన హైందవదేశము రాష్ట్రవిభాగములేక రాజ్యముచేయ నశాధ్యమనియు, రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమును గోరువారమున రాష్ట్రవిభాగము నూడినంతవరకు భాష

ననుసరించి మాన్యురి యొక్కము ను ననుట సందేహము లేదు. ఆ భృగరాష్ట్రమునుసంపాదించుటకు ఆంధ్రులందలముల లోని యాశ్వుత్తములకు విశాఖపట్టణపురేవు, గాంధాము విశాఖపట్టణములలో యిరువగారి, దత్తపుండలములమొదలగు వానిలో శాస్త్రసాతశాలలు, నాంధ్రులందలములలో కృత్తి కళాశాలలు, నాంధ్రుల విశ్వవిద్యాలయము లోనగువానికివై సతితిము ప్రయత్నింపవలసియుండును. ఏకి గాను చేయవలసిన పరిశ్రమ యేమాత్రము ఆగకూడదు. రాష్ట్రోత్సాహ మాత్రమున నిలువక వెంటనే పనిపూచవలసి యున్నాము.

ఏవని కాని తొందరపడి చేయకూడదు. యొక్క యొక్కముల యోజింపక చేయకూడదు యొక్క యొక్కములకు వెడలుము యొందు. గుణపక్షసాతములను యోజించి పని చేయువానిని, సంపదలు దామై వలచియును. కావునఁ ద్వరపడకఁగూ, తొందరకుబోక జాగుతోడోననచ్చు రాష్ట్ర విభాగ విషయమై ద్రావిడాంధ్రులకు స్పష్టము కలుగునగునది యంతగా విశ్వసించదగినదికాదు. రాష్ట్రవిభాగ మాంధ్రుల కెంతయోగ్యమో యంతలాభకరమో ద్రావిడులకు నంత యోగ్యము నంతలాభకరమియుండు.

ఉద్యోగవిషయమై యాంధ్రులంద్రదేశము నన్ని యుద్యోగములు దమకే యొందవలయునని యాసింతురేని యాయాశ్చర్యము. అట్టి యాశాప్రాప్తి కలిగినను దమకును దక్కినవారికిని ఉద్యోగవిషయమై పోటాపోటిలేక యాంధ్రులకు విద్యావిషయమై యశ్రద్ధకలుగుటకుఁగారణమగును. అది యాశ్చర్యము. రాష్ట్రవిభాగములు భాషభేదము ననుసరించియేర్పడినను, రాష్ట్రములలో ఉద్యోగములు కొన్ని కాకపోయిన మఱికొన్నియొక, సామ్రాజ్యము నన్ని రాష్ట్రములలో నుండువారికి బోటాపోటిమీఁద లభించవకాశముండ వలయు.

ఆంధ్రమహాజనులారా! వాస్తవము, విద్యయందును, విద్యనానందించి లభింపఁగల ప్రభుత్వోద్యోగములందును, బండితి కృత్తులందును బ్రకృతము మనము కొంతవరకు వెనుకఁ జిక్కియున్నాము మనము వెనుకఁ జిక్కినది కొన్ని మాజుఁదగిన గారణములవలననేకాని చేటుకాదు. ఆ గారణములు నైతము మాటుచున్నవి ఆశ్చర్యపడకుండు. ఆంధ్రోద్యమమునకీకళ కనబడుచున్నది. ఇట్టిపుడు కాకపోయిన నింక కొంతకాలమునకైన నాంధ్రోద్యమము సమగ్రముగా సఫలమకాగలదు. ఆంధ్రులయందు రాక్షసా ముద్రేకించుచున్నది. వికమత్వము కలుగుచున్నది. భాషప్రబలమగుచున్నది. విద్యవృద్ధిమగుచున్నది. ఆంధ్రులలో సంఘసంస్కారములు వాగ్రూపమున మాత్రముగాక యనుష్ఠానరూపమున జరుగుచున్నవి. వృత్తిజీవనములు నిదానముగ నైనవిలక్షణ, హేచ్చుచున్నవి. ఆర్థికస్థితిమెలగుచున్నది

ఆంధ్రులారా! మనరాష్ట్రము భాగ్యవంతులు కాఁగలమని, భావికాలమున వృద్ధిపరచుచుండుటకును స్వభావ సౌకర్యములు సర్వేశ్వరుఁడు సదయుడై మనకుఁ బ్రసాదించి యున్నాఁడు. మనకు దివ్యమైన సుమద్రతరము గలదు. ప్రాగ్భేయన నెనలేని రేవు ఈవిశాఖపట్టణపురేవు, మనకుఁ గలదు. ఇంకొక్కటియే చాలదే యాంధ్రరాష్ట్రమును భాగ్యవంతురాష్ట్రములలో నెక్కుడు భాగ్యవంతురాష్ట్రముఁగాఁ జేయుటకు? ఆంధ్రమహాజనులారా! మనకుఁగలవు ఆకల ఫల ప్రకరముల గొంతమీ, కృష్ణానదులు, ఆనంతభారావానవల్లినదులు, అపికాకిని తుంగభద్రలు. మనకుఁ గలవు. మహాన్నితి పర్యటిములు చేపనినినైతము శీతములై శీతదేశఫలముల నియ్యగల మహేంద్రము మొదలగు నామహాన్నితి పర్యటిములు. వివిధవిధముల వివియోగింపఁదగిన విద్యుచ్ఛక్తికే తెన్ని ఘటైన యత్తున్నట్టి ధారలు మనకుఁ గలవు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున నన్ని ఘటలైన ఖనిజములున్నవి. ఇనుము, రాకాసిబొగ్గు, రాగి, కజ్జీసము, బంగారు, రతనములు, మొదలగునవి యమోఘముగ నున్నవి. ఆంధ్రమహాజనులారా! యశ్చైగ్యపడకుండు. ఆంధ్రులయందు ప్రాయశముగా కఠిరపాట వము గలదు. ఆత్మగౌరవముగలదు. వైద్యసాహసములు గలవు. పట్టుదలకలిగి పనిచేసిన సకాలమున నన్నిటిని సాధింపఁగలము.

సామెతుకులలో రాజభక్తిగలిగి ప్రతినివయమును ప్రభుత్వమునై భారముచేయక సాధ్యమగునంత స్వనాంకృష్టిచేయవలయు. సామెతుకులలో సర్వభారతీయులయడ సాహస్యమును నెఱపి మనసాక్షాత్సహృదాలగు ద్రావిడుల నెడ బ్రాత్యవాత్సల్యమును గొరవలు గనఁబఱపవలె. ద్రావిడులు మనకు సర్వరా వందరీయులు. వారిలవలననే మనము విద్యావిషయముల గొంతవరకు గ్రహించుచున్నాము. ఆంధ్రమహాజనులారా! ఉత్సాహసమన్వితులై రాష్ట్రోత్సాహ దేశభావమున సామ్రాజ్యభావమున శక్తికొలఁదిఁ బాటుపడఁడు. సంఘశక్తి కుమితేయింప సహకారసంఘములఁ బ్రతిగ్రామమున స్థాపింపఁ ప్రయత్నముచేయుండు. సహకార సంఘములు జర్మనీదేశమును వృద్ధిపరచుకొనెదచ్చివి. సహకార సంఘములు ఐర్లాండ్ మొదలగు దేశముల వ్యవసాయమును గాపాడినవి. హైందవపురోవృద్ధి సహకారసంఘముల ననుసరించి యున్నది. సంఘశక్తి యేకశక్తి “సంఘశక్తికైకలాయుగే” యనుట ప్రసిద్ధము.

సభ్యులారా! యాంధ్రోద్యమము కేవలము రాజకీయమేకాక సాంఘికముగా నైతముండెనే సార్థకము. ఆంధ్రులకు సంఘసంస్కర్తలని భావించిలరు. వచ్చిఁభావ్యతిం కృత్తులకుఁ బైంధ్యైక్యములతో వలయుసంస్కారములఁ గావించ సాహసించువుండు. సంఘమునాఘు కన్గితి కర్మమును నన్ని చేయవలయుఁ మృజాతులవారి విషయమై నిమ్మకృత్తులను వానివిషయమై మనలోఁ గొందలు నిప్పటికట్లు ప్రవర్తించుచున్నారా? కొందలు నిమ్మజాతులట. కొన్ని నిమ్మకృత్తులట. జాతివృత్తులను గుఱించిన తాత్వికమృజానమే మాదేశము నీసితికిఁదెచ్చిఁది. ఏజాతియైనను “స్వభావనియతంక” కుర్వన్నాచ్చోలికిల్పింప” తనగుణమున కనుగుణమున న్నేర్పడింపుత్తినవలంబించిన ముత్యమును పాపమును బొందఁడు అని భగవద్గీతఁబలుచున్నది. నిమ్మజాతులను వారివిషయము చెప్పి, రానివాడట. ఎవక తాఁకవచ్చును పిల్లి తాఁకవచ్చును మాలవాఁడు మఁపిధిగాఁ రాఁగూడదు. మాలవారాంధ్రులు కారా! ఆంధ్రులారా గమనింపుండు. వలయు సంస్కారము వైద్యముతోఁగ వింపుండు. శ్రీలక్ష్మిని గమనింపుండు. శ్రీలక్ష్మిని సీతిమై నెఁగని దేశము త్రేచుపడదు. వలయు సంస్కారము కావించుండు. ఆంధ్రజనసామాన్యము విద్యా హీనమై యుండ నాంధ్రసంఘస్థితి వృద్ధి కాఁజాలదు. ఈ విషయమునఁ బ్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకొనుచున్నాము. వారు చేతనైనది చేతురు. విషయ మనము మనశక్తికొలఁదిఁ బాటుపడి యాంధ్రులలోఁ బ్రాధమికవిద్య విస్తరింపఁజేయువలయు. ఆంధ్రమండలములఁ బ్రతిగ్రామమున గ్రామపంచాయతి నేర్పఱచి చిన్నవారి విద్యాభ్యాస విషయమై కృషిచేయునట్లు చేయవలయు.

సభ్యులారా! ఆంధ్రమహాసభవలన నిశ్చయింపఁబడిన యువసంఘ మాంధ్రోద్యమ విషయమై చేసినకృషి యెంత యుంఁ గొనియాడఁ దగియున్నది. ఆ మహాసంఘమున కాంధ్రమహాసభాపక్షమున వందన సహస్రముల సమర్పించుచున్నాఁడ. దయాపయుఁడును సర్వశక్తుడును సర్వేశ్వరుఁ డాంధ్రోద్యమముకు సఫలము చేయఁగాత.

సభ్యులారా! ఆంధ్రమహాసభవలన నిశ్చయింపఁబడిన యువసంఘ మాంధ్రోద్యమ విషయమై చేసినకృషి యెంత యుంఁ గొనియాడఁ దగియున్నది. ఆ మహాసంఘమున కాంధ్రమహాసభాపక్షమున వందన సహస్రముల సమర్పించుచున్నాఁడ. దయాపయుఁడును సర్వశక్తుడును సర్వేశ్వరుఁ డాంధ్రోద్యమముకు సఫలము చేయఁగాత.

విశాఖపట్టణమున నేడు సమావేశమైన ఆంధ్ర మహా సభలో జరిగిన చర్య.
(స్వకీయ విలేఖరినండి)

నేడు సభ సమావేశమైనది. అధ్యక్షులను బసయండి యూరేగింపుగో వాండుమేళముతో వందేమాతరము గీతములతో సభాసభికి గొనిపోయిరి. వందే మాతరధ్యానముల తోను హైందవ కై సర మహామృదీయ ప్రార్థనల తోడను సభాకార్య మాప్రమింపబడినది. సుమారు 1500 మంది సభకు వచ్చిరి. వీరిలో 580 మంది నియోజకులగు ప్రతినిధులు. బాంబాయి హైదరాబాదుల నుండియు తెలుగు జిల్లాలన్నిటికండి యు ప్రతినిధులవచ్చి బొబ్బిలి మహారాజాగారు, వ్యాయ పతి నువ్వురావుగారు చల్లపిల్లి కుమార రాజాగారుల తిరువాక్కూగులందున్న నామయ్యగారు మహనీయులగు రామ భద్రనాయకుగారు (దొడ్డప నాయకనూరు జమిందారు) ను గాంధీ గారు, సచ్చిదానంద సింహ గారు కర్నూలులోనున్న నరసింహరావుగారుల రామ రాజుల మికి చింతిలురు తిరివాల్ల నుండిరి. తిరుకిరి చాల నంగీకార మని సింహ గారు తెలిపిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుప వ్యాసము యగి యగ నే చాల సుతానము నెల కొనిగది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షు లాంధ్ర రాష్ట్ర మనసరమని ఖండితముగ నుడిపిరి. మానీయులగు హోవరం జమిందారు గారుకే. ఆర్. వి. కృష్ణారావు బహద్దరగారు మహనీయులగు శ్రీరాజారామగారు వింగారింధ్యక్షులుగ నెన్నుచు నుపహించిరి. ఈశ్రీరామమును మహనీయులగు మోచర్లరామ నంద్రరావుగారు కల్లూరిమాధ్యనారాయణ రావుగారు మహనీయులగు బహద్దరశివపాశ్వర శర్మగారు మూర్కా నేకలరెడ్డినాయకుగారు మహనీయులగు నరసింహ గజు గారు ప్రాధేపరు కోడి

మంతిగొడుగారును అనువదించిరి. విషయవిశ్లేష సభనేడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు మహాసభ 3 గంటలకు జరిగఁగలదు.

8 వ ఆర్కవైశ్య మహా సభను హైదరాబాద్లో జరిగిన వైశ్యసభ
(స్వకీయ విలేఖర)

బళ్లారిలో జరిగిన వైశ్య సభలో 8 వ ఆర్కవైశ్య మహా సభను మే నెల 27-28-29 తేదీలయందు బళ్లారి పురమున జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. అమీల్దారు వి. నుబ్బు య్యశ్రేష్టి పి. వి గారా హావ్య సంఘాధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి.

శ్రీశేషములైన గోశేగారి జ్ఞాపకచ్చిన్నా బాడ్డిం బంసేట్టాస్, బెజవాడః—“ఈవిజయవాదపురవాస్తవ్యుల సాహాయ్యముచే “అల్లటిక్ యూనియన్” వారు గోపాలకృష్ణ గోశేగారి జ్ఞాపకార్థమై యొక పెండిగన్ను బాడ్డింటనులో గలిపినవారికి బహుమానము చేసెదము. విశేషపరచిరి. ఆ గిన్నెను గెలుచుటకు బందరు, గుంటూరు మొదలగు నూళ్ల నుండి వచ్చిరి. వారి యాటలు మాయట కానందముగా నుండెను. అందు ముఖ్యముగా, నెమిలైన్ను ఈ యూరి అల్లటిక్ యూనియన్ (లిస్ట్) వారికి వై. యమ్. పి. వారికి జరిగిన యాట నేత్రోత్సవము కలుగజేసెను. అప్పుడు కొంచెము మబ్బుగానుండెను. గాలి విస్తారముగాలేదు. గోశేగారి చలవా! యనునట్లుగా చివరకు కొంచెము చినుకలు కూడ బడిక. మాయటకు చాలమంది వచ్చిరి. అట ప్రారంభ మగునప్పటికి సుమారు 6 ఘంటలైనది. మొదటి అటలో అల్లటిక్ యూనియను (లిస్ట్) వారు వై ఎమ్ పి. వారి 10 మార్కులను యిచ్చి గెలిచిరి. రెండవ అటలో కడపటి వారు మొదటివారికి 28 మార్కులను ఇచ్చిరి. రెండు పక్షములవారును జయము నొందక పోవుటచే మాడగ అటను ప్రారంభించిరి. అప్పుడు, ఉభయ పక్షములవారును తమ శక్తి నెల మాపించిరి. తుట్టుతుపక అల్లటిక్ యూనియనువారును రెండవవారికి 28 మార్కులను ఇచ్చి జయము నొందిరి అట సలమంతయు జయ ధ్వనులచే నిండియుండెను. మ-రా-శ్రీ, కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావుగారు పి. పి. న్యాయపతిగా నుండిరి. అట ఆఖరు అగునప్పటికి 10 ఘంటలయ్యెను” అని యొక పురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

నో టీ ను.
మదరాసు మునిసిపల్
కార్పొరేషన్

1911-12 సంవత్సరమునకు గాను హద్ద వేరు కంట్రాక్టులో చేర్చబడనట్టి, ఇనుప సామానులు వగయిరా కొన్నిటిని సప్లయ చేయుటకుగాను, ట్రీ విన్సీ యానుబేసిక్, కార్పొరేషన్ కర్మాగారము, ప్లూరులో తమపేరులను నమూదుచేయుచుకొనుటగాను ఫరములు, కంట్రాక్టరుల, వద్ద నుండి విజ్ఞాపనపత్రములు కొరబడుచున్నది.

విజ్ఞాపనపత్రములు యీక్రింద సంతకముచేసి యున్న వారివద్ద చొరుక గలవు 1911 సంవత్సరము 24 మేను తేదీలోపల విజ్ఞాపన పత్రములను ఒకరూపాయి రుసుముతోనహా కార్పొరేషన్ రివిన్యూడిపార్టుమెంటువారివద్దనొచ్చుచుకొనవలయును. కావలసినట్టి వస్తువులకు ధరలు చెయ్యవలెనుగాను, యిట్లునయూదు పర్చుబడిన పేర్లగల కంట్రాక్టు రులను, లేక ఫరములును, కోరబడెదరు, ఇట్లువగ లిచ్చు ధరలలో చవుకయగు ధరలనిచ్చువారి లు డరు లఁగింప బడును.

వచ్చుడిపార్టుమెంటు
రెవ్యూ బిల్డింగు
8-మేయు 1911.
జేముస్ ఆర్. కోల్టు
పి. ఎన్. సి.
అల్ఫ్రె. ఎ. ఇక్విస్సి. ఇ.
ఇంజనీయురు

కావలెను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతిభాగ్రామము నందును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికను క్రొత్త చందా ద్వారాను జేర్చి ఏకైకముగా వలసి యున్నాడు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మే నెల 15 వ తేదీలోపుగా ప్రతికా కార్యకర్తలను గూడ వేసుచున్నాము. సచుకులగు వారికి వలయునైన, పట్టుట అమృతాంజ నము డిపోవారి చూడకముల యేకైకము గూడ మెసగబడును. మే నెల 15.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ మే నెల 12-తేది

బుధవారము

తృతీయాంధ్రమహాజనసభ

నేటికిన మాంధ్రులచరిత్రమున పవిత్రదివము. గాంధీద్యమునకు కన్నయిల్లనదగిన మహాసముద్ర పురుషుడు ఆంధ్రదేశీకతేజో నక్షత్రముగా క్రొత్త యాశీర్వాదముచేసి మందసమీకాడు హాయిగా వ్యతన బాహులతలచే నాలింగనముచేసికొని శాభ మరయించుక విధువును సుప్రసన్నులయినందున ఏదోడి సహవాసున ప్రచండమాంజుడు తనజేబుబుచే సర్వప్రయత్నములు సఫలము లగునని తెల్పుచుండ నాగ్రధమహాజనులు ఒక్క యత్నాహముతో ఒక్కదృష్టితో ఒక్క యాదర్శముతో, ముందుగానుండు నైభవమును వెదుటనే కనుబడిచుచు నా విశాఖవట్టలపు సముద్రతీరమున మాతృసేవాచరాయలై ఆంధ్రదేశని ముఖ వికాసమునకు కారకులగుచును ముఖవికాసమును నవనోకించుచు తన్మయత్వమునాదిన కటిప్రాతర్దే శముట్టి కర్వమని చట్టివాతలతో వర్ణింప నలవి యగునా? నైజామును చలమునంగి, బొంబాయి రాజధానినుండి, చెన్నరాజధానిలోని ఆంధ్రముండులములనుండి ప్రజానతినిధులు ఆంధ్రభాత్యనరులు పడునై నందలముంది సమావేశమయి, వాడేమానినమ్మను నాశాభ కియత మంత్రరాజమును తల్లికొనుచు రెండుకోట్ల పదునై వలతుల ఆంధ్రుల కక్షమున నా సమావేశము నింకి క్రొత్తకున్న 4000వ ప్రయోయించినప్పుడు కలిగిన శక్తియు నుద్బవించిన ప్రశ్ననందము అనుభవించినవాడుగా అర్థముచేసికొనగలరు. నేటియధ్యక్షుడును సీపర్సకులకు నుత్తమకీర్తివర్హుడు. ఆంధ్ర రాజ సంతతి ప్రతినిధి. పరరక్షము తన నాశముల పారుచుండువాడు. ఆంధ్ర పిగులకక్షుగాన కిండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేక విభేదము గల్పించినవాడు. దేశ భాషా పూజకు కింకరముగట్టిన మహాభక్తుడు. భాషావ్యాస విభాగం హృదయమును వెల్లడించుచున్నాడు. భాషా భాషాహమును వెదకల్లుచున్నాడు. భారత యాత్నాహమున్నదని యాలోచన

కాని గాంధీద్యముకాని కొరవడలేదు. నా! రామా రాయనిగాని మనయోధుల ప్రశంసచేయుచోలు మాపు నా భాషామిత్యము ఆహృదయాకర్షక భావగాంధీద్యము నేటికాలపు సుపన్యాసములలో కానరానవివ సతిశయోక్తిగాదు. ఆంధ్రులను పైని కులకు జేయుటకు రాయనిగాని కలిగించువా వేళము అసమానము. ఆప్రవాహమున మనకు పైనికోద్యోగములకు ననుకూలములు లేవనియు శిక్షిస్తు ముఖమున క్రొత్తము గనబడుచి శాశ్వత కీర్తిని సంపాదించి సామ్రాజ్యమును మెప్పించి యుత్తమపైనికోద్యోగముల యందుండ సరము గొనుచు సుదృఢించు ఘట్టమును నిజముగా నాంధ్రాధికారులు సరియైనదృష్టితో చదువ గలరేని ఎంతటి వ్యతిరేకాభిప్రాయములైనను రామారాయ నిగానంటి పరమగాంధీర సేనారాయకుల నెందరో యాసామ్రాజ్యము అననర కర్పణములు పెట్టికొనుటచే కోల్పోవుచున్నదను తీర్మానమునకు రాకపోరని నమ్ముచున్నాము రామా రాయనిగాని చూపిన స్వరాజ్యముకు గలవిరోధములకు మనము గనుండునలల యున్నాము. మతజాతివృత్తి ప్రయత్నములను స్యత్వములు. స్వాతంత్ర్యభావములు, ఉత్తరాధునతారతమ్యములు సంతకపరంపరాగతములై సోపాన భావమునకు ప్రతి బంధకములయి యున్నవట! జనసామ్రాజ్యమున వెక్కువమంది నిక్షరకుతులై నీచస్థితియందు న్నారట. అట్టివానికి స్వరాజ్యమును నెక్కటియే, పరరాజ్యమును నొక్కటియే యట. విద్యావ్యాపకకు స్వపరిపాలన యననరమా, స్వపరిపాలకు విద్య యననరమా యను సచుస్వయ విభేదములు త్వరితగతినొచ్చునా కింపవా యను సచుస్వయ ప్రస్తుతము విమర్శనీయములు గావు. సారవణియులగు రామారాయనిగాని విద్య, స్వపరిపాలకుల ఒకటి ముందు ఒకటి వెనుక యనిగాని స్వపరిపాలనకు విభేదములన్నియు సరిపవలెనిగాని యభిప్రాయపడినారని మేము తలంపము. వారు నొక్కచెప్పునది విద్వత్ యోగమత్యమునకై మనముచేయవలసిన పరిశ్రమ చాల కలదనియే యనినమ్ము చున్నాము. ఆనూచనతోనే దేశ భాషామూలకభావమును ఆంధ్ర పశ్యవిద్యాలయ నిర్మాణసరమును నిరూపితములయినవి నా! రామారాయనిగాని ఆంధ్ర రాష్ట్రమును గురించి విపులచర్చ యొనర్చినారు. అన్ని పక్షముల వారి వాదములను జాగ్రత్తగా విమర్శించి

“రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమునకు ఏ కాలమున కాష్ట్ర భాగము కూడినంతవరకు భాషల సహసంబి మార్పునది యుక్తమని యనటకు సంకేతములేదు.”

అను తీర్మానమునకు వచ్చినారు. నట్టిరాష్ట్ర తాహము చాలదగియు రాష్ట్రము సంపాదించుటకు చేయవలసిన కార్యముల కెల్లయు తన్మయత్వముతో చేయవలసియున్నామనియు ధర్మవిర్యహామనకు నాంధ్రులను హెచ్చరించుచుండట యొ తయు సమయానుకూలమని మాయభిప్రాయము. మూడేండ్లుగా ఆంధ్రోద్యమసమస్యను తలపెట్టి నేటికింకను కార్యరూపమున నేమియు చూపకుండు మనము స్వార్థత్యాగము కనుబడిచి పరిశ్రమ చేయమొదలిడవలసియున్నాము. తుదకాగ్రహీతక సంఘమునైనను రెండుసేనిగొప్పను కృత్తులము కావలెను. ఇప్పటిసమావేశమున నివిషయము ప్రశంసకువచ్చుననియు తీర్మానము కార్యములు మగుననియు సమావేశానంతరము పరిజయననియు నెరుగుచూచు చున్నాము. ఆహ్వానసభాధ్యక్షులు భాషాపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారి వ్యాసము నడగమనింపదగిన యంతము లోకములున్నవి. వారు ఆంధ్రభాషయందు వ్రాముట మాత్రము

మాకు విచారకరము. ఎట్లైనను వారు నర్పించిన పూర్వాంధ్ర చరిత్ర హృదయాకర్షకము. ప్రస్తుత రాజకీయ విభాగములను భాషాధారముగా చేయదగిన రాజకీయవిభాగములను గురించిచేసిన విమర్శ మిక్కలి సమంజసము. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయము నిచ్చు మా సోదరు లందరును వీరి యుపన్యాసముతోని యాభాగమును బాగుగా పఠితురు గాక యని కోరుచున్నాము.

గోదావరీజిల్లాలో పమ్మిలేరు సీతాపల్లివాగ ను నొక నీటియాధారముకలదు. ఈయాధారమును వసతిగా వినియోగించుకొనుటకు మార్గములున్న నాయను విషయము ఇవర కొంపర్వయము విచారణకు జేబడవలయు మరల నావిషయమును విమర్శింపవలసినదనియు నా! కె ఆర్. వి. కృష్ణ రావుగారు 1914 వ మే నెలలో ప్రభుత్వమువారిని కోరి. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు తరుకేవియు పొరకలేదనియు సారవణియసభ్యు లింకను సందర్భములను విశదపరచినయెడల విచారణలు జరుపుటకు వీలగుననియు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను. దానిపై గోదావరీమండలసంఘమువారు మొదటి విచారణజరిగిపరమార్గమికాలమును అప్పటియుద్యోగులచేయును తెలిపిరి. దానిపై చ ర్య పు చ్చు కొనగా సీతాపల్లి యేటిసీని వ్యయసాయోపయోగమునకు వెట్టుట వీలగునా యనియు నీగు తక్కువయడనెడల పమ్మిలేరు సీటినిగూడ కలుపుకొన నగునా యనియు పరిశోధనలు 1893, 1894 వ సంవత్సరములలో మిల్సుస్పెక్టరు, పి. జె. అష్టగు నను ఇంజనీర్ యాజమాన్యమున జరిగెనని తెలిపదట. విశేషవ్యయముతోగూడిన భూగర్భ కార్గ మేప్పరచలసియునుమన నప్పటినుండికాను శీత్ర శంస మానుకొనిరట ఆధికముగా విముద్యమము కొనసాజాలదని ప్రభుత్వమువారు నమ్మించేత నివిషయమున క్రొత్తవిచారణ అననరములని తీర్మానమును ప్రకటి చినారు 1893 నుండి నేటికి 22 సంవత్సరములు గడచినదనివి ఇంజనీరింగు జ్ఞానమును మానవని యాలోచనలును గూడనభివృద్ధియొనరి. ప్రభుత్వమువారు అప్పటి వ్రాతలపైనే ఆధారపడి తీర్మానించినట్లు కానవచ్చుచున్నది. అట్లుజరిగినదా యనుటకు కనుగొని అట్ల జరిగియుండిన యెకలనిప్పుడు మరల నాలోచింప వలసినదని కోరుట సారవణియ సభ్యులధర్మమని మూలవ్యక్తము.

మైసూరు సాఫ్తాసమున వ్యవసాయదారులు నేటి శాస్త్రీయోపకరణములకు గొనుటకు నిదనర కొక విధముగా ప్రభుత్వమువారు సాయము చేయుచుండెడివారు. మొదట ‘తకావి’ అప్పుగా దీసికొని రైతు ఉపకరణములను వెలకుదీసికొను చుండెను నాడు ఈపద్ధతి చక్కగాపని చేయలేదని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుకొక్క నగనపద్ధతిని ప్రకటించినారు. తమ యుపకరణముల డిపోవారు, రైతుయొక్క స్థిగతులను విచారించి యతడువాయిదాలపై నిచ్చుపద్ధతిని ఆతనికి నుపకరణముల నమ్మనచ్చునని తీర్మానించినారు ఇది రైతువిధముల ననుకూలతరము. ఒకటి, యననరమగు కాలపరణము జరుగకు. రెండ, రైతుతీసికొనిన గ్రవ్యము ఇతరవిధముల వ్యయపెట్టి మూలోశ్చి క్షములకు భాగము కలిగించుకొనుకత్తి తట్టకము. ఇంటిబాగూ తతో రైతుకుమైసూరు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుచుండుట ప్రశంసనీయము

విరోధా మహాసంగ్రామము.

జర్జరు నబుమేరెరుల చుర్రాగతము.

లూసిటానియాను ముంచుట.

నౌకాదళమువారు పదవలను హెచ్చరించుట.

చిట్టలుగారు చెప్పసంగతులు.

లండను మే 10:—పార్లమెంటు సభలో జర్జరుల లూసిటానియాను ముంచిన విషయమును గూర్చి పలువురు సభ్యులు ప్రశ్నింపగా “సాధ్యమయినంత త్వరలోనే ఈ విషయము విమర్శింపబడును. సమద్రతీరమును కాపాడుటకు చేయబడిన ఏర్పాట్లను చెప్పటకు వీలులేదు. ప్రతిరోజును 200 పొంగడోడులు సురక్షితముగ బ్రిటిషుదేశమునకు రాకపోకలు చేయుచున్నవి. ప్రతి వర్తకపు బోడను నౌక యొక్క నౌకను తో జోసగవలసిన ముకు చాలి నన్ని యొక్క నౌకలు తేవు. లూసిటానియా నౌకాధికారులు ముందు హెచ్చరించియున్నారు. నౌకాధికారులు పంపిన వార్తలు లూసిటానియాకు చేరినవి. ఈ విషయమై విచారణ జరుగనున్నది. కాన నేను వివరింపజాలను. నౌకాధికారులు హెచ్చరికలన్నిటిని బాగుగ గమనించి వానిని బట్టియే కార్యనిర్వహణ మొనర్చుచున్నారు. లూసిటానియాను ముంచిన జలాంతిగ్గామి కొంత యీ సంఖ్యయు నాకు తెలియ”దని చర్చలుగారు నడిపిరి.

వైసిడెంటు విల్సనుగారి అభిప్రాయము.

లండను మే 11:—పెటెల్లియా అమెరికా పౌరసభ్యులను విడిచిపెట్టిన విదేశీయులతో మాటలాడుచు లూసిటానియా విషయమున అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములవారు కాంత భావము నేరహించుటయు ఇట్టి నాణ్యకార్యములను జరిగించుటకులను మానవజాతికి మిగులాలసవ్యాయము చేయుచున్నారని జర్జరులను సభ్యులెవ్వరియు ప్రాయశ్చముగ జరగగలదని వైసిడెంటు విల్సనుగారు నడిపిరి.

అమెరికాదేశము వాచరించు విధానము ప్రత్యేకాదర్శముగ నుండును.

ప్రపంచమునందు కాలి, ఉపకాలికరమున, మహాగ్నతిముగను రంజకర్మము. యుద్ధమట్టిదిగాదు. తాముచాల ఋజువైనవలగుటచే జలవంతముచే నీతిరుల నంగీకరింపజేయుటయు సవధనములేని యుద్ధముచేయుటకు నిరాకరించునంతటి యెట్లును కలిగినమానవులకలరు. అని విల్సనుగారు నడిపిరి. ఆయన లూసిటానియా విషయమును ప్రత్యేకముగ నుమనవచ్చును ఆయన ఆవిషయవాదనే నడిపిరిని ప్రోత్సహించుకొనిరి.

కలకత్తాలోని అమెరికా దేశీయుల సమావేశము

కలకత్తా మే 11:—నేటిసాయంత్రము కలకత్తాలో నున్న అమెరికాదేశీయులు గ్రాండు హాల్ లో ముందరమున ఏ. పి. స్టాన్లెయిగారి యధ్యక్షత కింద సమావేశమై న్యాయాధ్యక్ష సభ్యులనుగూర్చి అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారి కిటుల తిలకింపవలసిన తీర్మానించిరి. జర్జరు జలాంతిగ్గామి నిరపరాధులగు ప్రజలస్థానియులను దీయుటకు కొంతక లూసిటానియాను ముంచుటలన చేసినదరాగ తమను మాన్యరక్షకులగు వారందరకు కడుభూరమయి, గర్హమునయు, తిలంపలనీ యున్నది. నడిపముద్రమందు అమెరికా దేశీయుల యొక్కయు తక్కిన కలిపదేశీయులయొక్కయు అర్థస్థానియులను కాపాడుటకు తగిన ప్రయత్నమును అమెరికా దేశీయులవారు వెంటనే చేసెదరని మేమునున్నున్నాము. అని కలకత్తాలో బహిరంగ సభలో సమావేశమైన అమెరికా దేశీయులందరను కలిసి తమ సాభిప్రాయములను లిఖితరూపము గావింప గోరుచున్నారు.

జర్జరులచేసిన ఘనకార్యము.

లండను మే 10:—జర్జరులు లూసిటానియాను ముంచినవిని పొందుచున్న మహాదాంధమును ఎక్కిరల వారు బ్రిటిష్టుగారు మీరు చాల ఘనకార్యమును చేసితిరని జర్జరుల నౌకాదళమును కొనియాడుటకు బిడ్డలను గోల్పోయిన తిట్లుగోదనములతోను కేససానముల యందు వరుసలుగ పడి యున్న శ్రీలయొక్కయు కేసములను మూచి విచారింపు ప్రజల దుఃఖముతోను వైద్యులాలలో గాయములచే బాధపడుచున్నవారి యాత్మవాదముతోను పత్రికలుపోల్చి ప్రాయముచున్నవి.

విల్సనుగారి స్నేహితులు చెప్పసంగతి.

లండను, మే 11:—ప్రస్తుతము తటస్థింపఁ జూరదశ నండి మానవప్రపంచమున కుపదరించు వ్యవసాయమును కనుంగొనటకు వైసిడెంటుగారు ప్రయత్నించుచున్నారని వైసిడెంటు విల్సనుగారి స్నేహితులు నడుపుచున్నారు.

పరిశిధి సంఘాధ్యక్షుడు.

పరిశిధి సంఘాధ్యక్షుడును క్రాంత్యుగారు ప్రత్యేక సాహసయుక్తులగు విధానము కావలయునని నడుపుచున్నారు.

న్యాయాధ్యక్షులైయున్నప్రతికాభిప్రాయము

వైసిడెంటు విల్సనుగారి వాక్యములు ప్రజలను సంతోషింపజేయునట్లుగా తేవుగాని అవి ఆయనకడటి వాక్యములు హేలండు దేశీయుల సిద్ధి.

వాషింగ్టను:-హేలండు దేశపురాజువారి వైపున గారితో సంబంధించి లూసిటానియాలో హేలండు దేశీయులు చాల మంది చనిపోయిరి. కాన హేలండు దేశపు సిద్ధి అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సిద్ధి కలెనే యున్నదని నడిపిరి.

ఆస్ట్రేలియా క స్త్రీయ మంత్రిగారు

లండను మే 11:—సిడ్నీ, రాష్ట్రీయ మంత్రిగారి సభలో లూసిటానియా క్యవహరమునబట్టి రాష్ట్రీయ క్యవహరము నుపయోగింపవలసిన తీర్మానింపబడినది.

ప్రాము

మరలకొనారె జర్జరులు

కలేవ వెళ్లుటకు ప్రయత్నించుట.

లండను మే 11:—అగ్రానునండి సముద్రమునకును 70 మైళ్ల విశాలముగల వారికలెనిలో జరిగిన యుద్ధము మరలకొనారి కలేవ పట్ట కొన తిలంపుతోనే జర్జరులు ప్రారంభించిరి. ఇరువారుయొకరు నైపుణ్యచాలనధికముగ హతులైరి. కలివారమునాడు జర్జరులు ఈవెజుబహుత్వముగముట్టించిరి. ఇదివరకును జర్జరులు ఆగ్నేయుల కందకములను నిరుపయోగములొనరించుటచే ఆగ్నేయుల కందకములను వివరణలనవారైరిగాని జర్జరులుగుంపులు గమండునకురాగానే ఆగ్నేయులవారిని దలపడితిమివేసి.

రుమ్మ

రమ్మనుప్రకటనము

లండను మే 11:—వెట్రాన్స్ కు. రమ్మనుఅధికారులు టిటులప్రకటించిరి. మే 9 వ తేదీని హాల్ ప్యాంప్లమున మేము శత్రువులనదలపడి సవిజయముగనే పోరుసాగించితిమి. కలుదనబయసగోల్ ప్యాంప్లమున మామయిబృంధించిన బహిరంగ ఆశ్రితదళమును వారికిబాసటమైన జర్జరుపదాతిదళమునను ఆశ్రితదళముదలపడియోడించి చాలమారుమరకునకురెమెను. శత్రువులు పల్లెనుకలిపియాలలో తీవ్రముగ వెళ్లువారులు పోరాడి కోరినదక్కడ తరవిస్కొలను దాటగలిగిరి. గతవారములోమేము వెళ్లువలంది ఆస్ట్రేలియనులను జర్జరులను ఖయిలనగా. జట్టుకొంటిమి.

లామ్మిట్టకువైన జివోర్నుకు కొండలలో శత్రువులు గుంపులుగుంపులుగవచ్చిమావైబడిరి. వారిలో వెళ్లువలంది చనిపోవుటచే కళములకొండలనెసాగుపడినవి. అంగులనమేము మా కందకములలోనుండి యుద్ధముచేయుట కీకముల గట్టులడ్డుపచ్చిరి. శత్రువులు శివుగిగాములగు శత్రువులనుగాచ్చుచున్నను పిరుతివియకనూపదాతులు తమ కందకములను విడచి వానివెళ్లు ఆస్ట్రేలియ గురిపించి తమకు తలపడుచున్న శత్రుసేలను తనమిరి. శత్రువులన్నియెడలను కిమివేయండి. చాల తీవ్రముగ పోరాడి శత్రువులు బూలికే గ్రామమునకర్థ గవ్యుల పటాలమును వెనుకకు ప్రోసిరి. రమ్మనలు శివునకుది ఎడమభాగమున కొడిగిరి. మా ప్రభువండ్రి వైనికలు కుప్పరు నడినాటి చాలోరక్షకదళం స్త్రీలంగమును కద్దన శత్రువులను దలపడి 1800 మంది ఖైదీలుగా పట్టుకొనిరి.

బిడ్డె

బిడ్డెలను చూపుడి.

లండను మే 11:—ముద్రకాకలో జంపంధో కేస బర్మనునావాటిపల్లె వాలోనులోని కొట్లవైచి చాలదగిన నండియే బాలులును గుడ్లను బహివి. యుద్ధగంధమునూలముగనే యున్నదని మే 6-6 తేదీని డెయిలీ క్రానికలు పత్రికకు డాక్టర్లునుండి వార్తవచ్చినది.

లాహోరు

లాహోరులో గోధుమల భర.

సింధు మే 11:—లాహోరులో గోధుమలభర మందమైనది. రూపాయికి 11 శేన్లు అమ్ముచున్నారు

జండు బందిపోటు

లాహోరు మే 11:—జండుబందిపోటు సంబంధమున 2500 విచారణకు పంపిరి. జండు మేజిస్ట్రేటు గా రిపోనును విచారణచేసి 25 ఏడేసి ఏండ్లుకు 10 మంకి రి ఏసి ఏండ్లుకు 7 గుంకి 8 డేసి ఏండ్లుకు కడకెట్టు విధించిరి. ఒక్కనినినివనలివేసిరి. 2 ని కిడ్నోపులరిరి.

లాహోరు కుట్రకేసు

కమ్మిషనరులు విచారింపుచుండుట

అ ప్రావరు నవాబుఖాను వాజూలము

లాహోరు మే 11:—లాహోరు కుట్రకేసును విచారింపుచున్న ప్రత్యేక కమ్మిషనరులు నిన్న ఉదయము పదిగంటలకు మరల సమావేశమై విచారణ ప్రారంభించిరి. నవాబుఖాను అ ప్రావరులలో నొకడు. ఇదిని హల్ద్యాను అబుగ్రామునునివాసము. హల్ద్యాను లూసియానాజిల్లాలోనున్నది ఇతడు ముద్దాయిలలో 23 గుంకు గుర్తించి తమవార తన వాజూలములో నిట్లు తెలియజేసెను:— 1906 లో నేను మొదట మా గామమున వదలి చీనా జపాను మున్నగు ప్రాంతేశములకు వెళ్లి కొంత కాలమునకు ఉంటిని తిరిగి 1907 వ సంవత్సరము జనవరిలో హిందూదేశమునకు వచ్చితిని. 1909 సంవత్సరరాంతపు ప్రాంతములందు తిరిగి ఇంటి దగ్గరనుండి బహుశుదేరిని. ఈసారి అమెరికాకు ప్రయాణమైతిని. 1910 వ మార్చి 9 వ తేదీని సాను ప్రాన్సిసుకో చేరినప్పుడొ విషయముపట్టి బోసి కొనుటకు యత్నించితిని. చివరకు నేనుచాలమందితో అమెరికా నుండి 1914 వ సంవత్సరమున అగస్టు 4 వ తేదీని కొరియాను స్త్రీమరులో బయలుదేరితిని. వాంకోవాలో రహిములను నతడు కనుపడెను. తాను నుమామ్మదీయుడని ఇతడుచెప్పకొనినాడు కాని నిజముగ మహమ్మదీయుమతస్థుడు కాడు. హిందువుడు. గుజరాతు కాపురము. ఇతనికి ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమున బొత్తగ గట్టుకు. హిందూదేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును గురించి తీవ్రముగా ఖండించుచు మాట్లాడినాడు. మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వము మీదదక్కరము పుట్టించుట కొరకే ఇతడు మహమ్మదీయు మతమును స్వీకరించెను. ప్రాన్సా వద్ద గులాము హుస్సేను అనుతన కనుపించినాడు రాజద్రోహ గ్రంథముల నిచ్చియు హిందూదేశమునకు సంబంధించిన గాజ్యాంగ విషయములను చర్చించియు నాకురాజ ద్రోహ భావములను కలిగించెను. తమవార బ్రాహ్మణునిని నాతో చెప్పినాడు. పాటి యాలో త న్ను పట్టుకొని నట్లు కూడ తెలియజేసెను. ఇతనికి ఒకసంఘమువారు కొంత సామ్మిచ్చిరి. ఈసామ్మిళ్లలో పరిష్కారకేసు సారసోగానాడు.ఇక్కడ అజనుసింగు అంబాప్రసాదుడున్నారు. పరిష్కారో వీరు ముగ్గురు మహమ్మదీయుమతమును స్వీకరించిరి.ఇతని పేరు అసలు థామసునానుఅయినన, మార్గకొని, గులాము హుస్సేనుఅని వెల్లుకొనెను. అంబా ప్రసాదుగర్భుడు. అంబుచేత ఇంకను పరిష్కారోనే యున్నాడుకాని అజనుసింగు, థామసునాను, సరకులను ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి తీసికొనిపోవు వాతో బయలుదేరిరి. వీరు పరిష్కార సంస్థానాధీశులవద్దకుండి స్వామిస్వామిలను సంపాదించుకొని, టిక్రిచేరి, తమవార, పరాసుదేశమునకు వెళ్లిరి పిమ్మట థామసునాను అమెరికాకు వచ్చినాడు. అజనుసింగు ప్రాన్సిస్కోలోనే యున్నాడు. అమెరికాలోని విక్రమయందు గాజద్రోహ భావములను వ్యాపింపజేయుచు మి త్తము, అ జను సింగు ను, అ మెరికాకు కిరిపించెననియు, అంబుకు సామ్మికు వరాలు చేయవలసినదనియు థామసునాను కోరినాడు. బుక్రదుపండుగ నిజములలో ప్రాన్సిస్కోనిమహమ్మదీయులు ఆవునుబలియయ్యదలచిరి. ఈసంగతి థామసునకుచెలిసి, ప్రాన్సిసుండినులు దేరివచ్చినాడు. ఇదినిజముగ మహమ్మదీయు మతస్థుడాకాదామకు విచారణయేలేకపోయాది. ఈవిషయమైప్రశ్నించగా, నాను మహమ్మదీయతమధ్యకు కాని, హిందువుడనుకానికానియు, నాను హిందూస్థా దేశీయు డనియు, హిందూదేశములోని బ్రిటిషు సామంతులవద్ద వేసముకుకలిగించుట. తన భక్త్యునర్తకుడయు థామసు ఒప్పుకొనెను ఈ సామంతులలోనే బాహ్యువచ్చిన కర్మము విషయమై యుద్ధమువాదగిరి. అగ్నిదోకనకచేసి

టర్కివాకి సామర్థ్యాన్ని కనబరచింది. టర్కివాకి ధన సహాయము చేయుటకు సంఘము కట్టికూడ యేర్పాటు చేయబడినది. ఈ సంఘము వారు 9 వేల రూపాయలను చంపాచేసి టర్కివాకి యుద్ధములకి పంపిరి. సాను ప్రాన్సిసుకో నగరమున, ఒక నభజరిగినది. ఈ సభలో హరదయాలుతో మొదటిసారి పరిచయమైనది. మరు నాడు భోజనము చేయుచున్నప్పుడు మాట్లాడితిని. హరదయాలు మామూలు ధోరణిగ నేమట్లాడినాడు. దేవుడున్నట్లు లెకు నిజముగ నమ్మకమున్నది కాని ప్రస్తుత వ్యవహార సందర్భము లను బట్టి లేదని చెప్పమంటేనేని హరదయాలు నడుగగా చెప్పి నాడు. నేను హరదయాలుని, ధామారువానునుమాచి మాట్లాడిన తరువాత రాజకీయ వ్యవహారములను గురించి నాకు నూతనాభిప్రాయములు బయలుపడినవి. తరువాత హరదయాలు శిష్యుడనైపోయిరి. అప్పటినుండి ఆరాజకీయమును గురించి చురుకుగ పని చేయు నాంభించితిని. హరదయాలు అనేడి కావారితో కుట్రచేయు నారంభించెను. మాకు బోధించెడివాడు, చందాలుచేయుదుని కోరెడివాడు. రెడిసభలుచేసి ఉపన్యసించెడి వాడు. అప్రేరియాలో నాకొ హిందూస్థానీ సంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీనికి కార్యదర్శిగా సభి కూడగలడు. హర దయాల్ సంగతులను గురించి నాడు. సభ్యు లినికి స్వాగత ముచ్చించిరి. దీనికి శోభగా మరయుక సంఘము పెట్టబడినది. గ్రంథములను ముద్రించువని వీరికి అప్పగించిరి. దీనికి హిందీసంఘ మనిపేరు. నేను హిందీ అనుమాటకు అక్షేపించితిని. మహమ్మ దీయుల కీమాట యిష్టముగ నుండదని వద్దంటిని కాని చాలమంది దీనికి అంగీకరించలేదు. పత్రికా కార్యాలయమునకు యుగాంత తరు అక్రమమును పేరుపెట్టుటకు హరదయాలు సూచించెను. దీనికికూడ నేను వద్దంటిని కాని హిందూదేశమున యుగాంతరు పత్రిక చాలకముండదు. అందుచేత దానిపేరు జ్ఞాపకముండు నట్లు చేయవలయునని హరదయాలు తెలియజేసెను. పత్రికకు గర్భరు అని పేరుపెట్టుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. సిపాయిలకితూనీని గురించి చరిత్రమును సామ్రాట ఇంగ్లీషులో వ్రాసెను. ఈ గ్రంథమును ఉరుదూభాషలోనికి తరువాతచేయ టకు కూడ నిశ్చయించిరి. అమెరికా కనడా మెక్సికోలలో సందర్శనముగ కోకసారి సభలను జరిపి సందర్శనము పొదువున చేసిన పనినిగురించి తెలిపి ముందు సందర్శనమేమిచేయ వలెనని నిర్ణయించుకొనుటకుకూడ నిశ్చయింపబడినది. ఈశోభు లలో, హరదయాలు అన్వేషించుచున్నందు మాతో నేయుండెను. ఒక మూల సభలను జరిపించెడివాడు. ఊరికభారతీయులను సందర్శించి సంగతి సందర్భములను మాట్లాడెడివాడు. పత్రిక లకు వ్యాసములను వ్రాసెడివాడు. ఇంక నెంతయో పనిచేసెడి వాడు. లాహోరులోని హిందూస్థానీ పత్రిక కోక ద్వారము ను జ్ఞప్తపాపము. దీనిని ని ఇతి డొక నాడు ఇరుమ్రెము వ్రేచుచు కి చదివి విని హిందీ వాడు. ఇది ఉరుదూ భాషలో వ్రాయబడినది. దీనిని చాద్రాచీసరకా దేవికి పంపించెదనని చెప్పినాడు. ఈ గ్రంథము 1913 వ సం దర్శనము మే నెలలో జరిగినది. హరదయాలు సిపాయ్ చేయగా అమెరికాలో చదువుకొనటకు ముగ్గురు హిందువులకును ఒక మహమ్మదీయునకు జీవానింగు వేతనములిచ్చెను. తాము తలపెట్టిన యుద్ధమును నెరవేరుటకై యిట్లుచేయబడినది. హిం దూవులకు నుముగ్గురుకు వేతనము లిక్కుబడుచు వచ్చినవి. కాని జీవానింగు దగ్గరదబ్బులేదను మిష. చెప్పి మహమ్మదీయులకు వేతనము ఇచ్చుట మానివేసిరి. సయ్యము మహమ్మదుకు ఖహాయము చేయవలసినదని హరదయాలు అన్నను, అమెరికా లో నుండిన తక్కిన మహమ్మదీయులకు తక్కువ వేతనము చేయుట మేము ఎట్లో సహాయము చేయగలిగిమి నని ఈ సందర్భ ములనల హిందూసంఘములోని మహమ్మదీయులకును, హిం దువులకును మాటాడుటచ్చి సరిపడినదికాదు. దానిమీద నేనును, చాలమంది నాతోటిమిత్రులును, దీనితో సంబంధము ను వదలుకొంటిమి. మేమియువలసిన చందాలిచ్చుటకు నిరాక రించితిమి. నన్ను ఏలాగైనా లెకు లెవైపుకు తిప్పుకొనలేనని హరదయాలు ప్రయత్నించెను. కాని నేను ఒప్పుకొన లేదు. హిందువులు మహమ్మదీయులు కలిసిమెలసి యుండుట లన హిందూదేశమునకు త్రేసుకరమని, మోల్టీ బర్క్ కు ఉల్లా, చెప్పగా చెప్పగా చివరకు ఒప్పుకొంటిని. ఈవిధముగ, మాలో మాకుతెలిగిసరిపడి నేకహరదయాలుతో పనిచేయు నారంభించి తిరి. తరువాత కొన్ని సభలుజరిగినవి. చాలమందియుద్ధములందులో రాజకీయాలును బోధించుచువచ్చిరి. హిందూదేశమునకవచ్చి విప్లవమును ప్రతిపదయినదియే వీరిప్రధానోద్దేశము. దీనికివేయే పద్ధతులు వలంబించవలసినది, ఇదివరకు సాక్షులు చెప్పియే న్నారు. నాకు అప్పుడుబయలుదేరు ఉద్దేశములేకపోయి:ను

నేనుఆగస్టు 29 వ తేదీని, కొరియానున్నీమరుమీద బయలు దేరితిని. వికాల్బుబర్క్ కుఉల్లా, పండితిరామచంద్ర భాయిభగ వానువాను మాకు వేనినో సలహాలనుచెప్పిరి. స్త్రీమరుబయలుదే రుననగా, నాయకులయేర్పాటుచేయబడిరి. చిన్నచిన్నజట్లు ఒక్కొక్కరిచేతికింద నుంచబడినది. ఎవమంద్రుగురితో నొకనెంట్లు కమ్మిటియేర్పాటుచేయబడినది. వీరికి ఉన్న తాధికారములున్నవి. హంకాంగుకువచ్చివెరువారత మేము స్త్రీమరుదిగిపోతిమి. ఇక్కడమేముసభలుచేసి, సిక్కునిపా యలను తిరుగతియుటకు ప్రయత్నించుచితిమి. మాపక్షము లోనివారు కొందరు అమెరికా, కనడాలుండి నాలుగు స్త్రీయ మరులలో వచ్చిరి. వీరు మాతోకలిసికొనిరి. నెంట్లు కమ్మిటి వారిక రహస్యసభచేసి ముందేమి చేయవలసినది నిర్ణయించు కొనిరి. 1914 వ సంవత్సరము నవంబరు 18 వ తేదీని, లక్షా నాలు పట్టణమునందు నాయకులందరు కూడుటకు ఏర్పాటు చేసికొన బడినది. అప్పుడు జ్యోతుకూసగు 'ఎండె' దగ్గర నుండుటవలన, ఆంగ్లేయుల స్త్రీమరుగో కెళ్లదలమకొలేదు. ఒకతేజ్ బ్రిటిషువారతనమువారే తమ యుద్ధ సభతో దీనిని ధ్వంసముచేసి, ఎండెమరు యనిచెప్పారు రేమోయని యను కొన బడినది. తరువాత జర్మనురామువారిని చూచితిమి. ఈసంగతులన్నియు ఇదివరకు సాక్షిచెప్పి యు న్నాడు. మేము హిందూదేశములో విప్లవము ప్రట్టించగలిగినచో మీరు నాకాదర్శమున పడి సహాయము చేయించుచురా యని మేము జర్మను రానువారికిడిగితిమి ఇందుకు ప్రతిఫలముగ జర్మనీ వారిని 'కొంతకాలమునకు దారాశముగ వర్తకము చేసికొని చెప్పదమరి చెప్పితిమి. చెప్పినలోని అధికారులతో నాలోదిం చ నందుకు ఈ విషయముయి తానేమియు వాదనముచేయ జాలనని ఇతడు చెప్పెను. విను ఇట్టితరుణము హిందూదేశ మునకు తిరిగి రాదనియు, నందుచే విప్లవమును కలిగించుట యవసరమనియు నచ్చెప్పినాడు. ఎండెను ఏ విధముగ హిం చేయకుండ నేర్పాటు చేయుదునని కూడ వాదనముచేసెను. అక్టోబరు 31వతేదీని చివరకు మేముక్రీమింజివరకు తోమారు' అను స్త్రీమరు మీద బయలు దేరితిమి. స్త్రీమరు మీద నెంట్లు కమ్మిటికత్తుమున, రహస్యసభ ఒకటి, జరిగినది. హిందూదేశమునకు వచ్చినటులనే పోలీసుస్టేషనుల మీద పడి ఆయుధసామగ్రిని సంపాదించుకొని, ప్రెజిలను, మున్నగువానిని లూటీచేయుటకును, ప్రభుత్వమువారికి పరిపాలనను సాగకుండచేయుటకును, పోస్టాఫీసులను, డోచికోని రైలువేలను, రెంజెలను ధ్వంసముచేయుటకును, చెరసాలలను బ్రద్రుణ్ణికోటి ఖైదీలను విడుదలచేయుటకును, తమతో చేరవల సినదని వీరికి బోధించుటకును, ప్రజలకును, సిపాయిలకునుతిరగ బాటు చేయవలసినదయ బోధించుటకును, అడ్డమువచ్చినప్పుడె తప్ప ఎప్పుడును భారతీయు నెవని హత్యచేయకుండుట కును, మాపక్షములో చెప్పినమాటవినినవాని వెంటనే చంపుట కును, నిశ్చయించబడినది. తరువాత మాపక్షము ఎనిమిదిజట్లు క్రింద చేయబడినది. వీరికందరకు ప్రత్యేకపునాయకులు నియ మింపబడిరి. కలకత్తాలో ఖైదీలను తిరుగబాటుచేయుటకు పనికివచ్చు కొన్నివస్తువులను కొనకొనవలసినదని నా జట్టు లోనివారికి, తెలిపితిని. స్త్రీమరు కలకత్తారేవుకు వచ్చెవరకు ప్రతిదినముసభలుచేసి ఉద్యోగపూరితమగు ఉపన్యాసములిచ్చు వారము. రాజకీయాగతములను చదువువారము. అప్రాచురు నామ్మాలమింకను ముగియలేదు. ఆనాటికి కొద్ది కట్టివేయబడినది.

బొంబాయి

జనరలు సర్ ఆర్థు బార్క్లెయ్ గారు.
బొంబాయి మే 11:— జనరలు సర్ ఆర్థు బార్క్లెయ్ గారు భార్యతోడను పుత్రికతోడను మహాబలేశ్వరమున వెల్లిం గ్డను ప్రభువంశము కలిగివైయున్నారు.
బొంబాయి దొంగలకేసు.
పునా మే 11:—దొంగతనము చేయుటకు ప్రధా నోద్దేశ్యముగ గల యొక సంఘముగ నేర్పడిన 41 మంది ముద్దాయిలపై నేర మోపింపబడి అక్రింకు నెవన్ను జడ్జి బాలకరాముగావలన విచారణ చేయబడినది. 5 గురు ముద్దాయి లిదివరకే శిక్షింపబడిరి. ఆముద్దాయిలలో 2 గు తప్ప తక్కిన వారందరును దోషస్థులేయని నేడు ప్రాప్తికులు నిర్ధారణచేసిరి. ఆ2 గురు ఖైదీదోషులని వదలి వేసిరి. దొంగతనమే ప్రధానోద్దేశ్యముగ గల సంఘముగ వీరేర్పడిన నిశ్చయమేయని ప్రాప్తికులు నిర్ధారణచేసిరి. ఈ నేరమును పట్టుకొనిన ఇనప్పై క్తురు సదామరుగాని సమర్థతతో వాదించిన ప్రభుత్వ న్యాయ

వాది భాను శేవారుగాని న్యాయాధిపతి యుచితరీతిని ప్రశం సించెను. ఈ కేసు ఫిలేవరు 4 వ తేదీని ప్రారంభమై ఏప్రిల్ 11 వ తేదీని ముగిసినది. ఈ మధ్యకాలముందు ఫిర్యాదీలపక్ష మున చాలమందియును ముద్దాయిలపక్షమున 60 మందియును సాక్షులు విచారింప బడిరి. రేపటి రోజున శిక్షలు విధింతునని న్యాయాధిపతి చెప్పెను.

మోటారు పదవలు

పరిష్కృతు సేంధుశాఖలో కావలసియుండుట
సర్వనజనరలు లూకిసుగారి విజ్ఞాపనము.
బొంబాయి మే 11:— నెయింటు బానుఅంబులెన్ను సంఘపు కార్యనిర్వాహక సభకు పర్వనజనరలు సర్. సి. పి. లూకిసుగారు అధ్యక్షులు. వీరిక్రింది విజ్ఞాపనమును పంపుచు న్నారు:—యుద్ధములో దెబ్బలు తినిన వారిని, బిల్లిపడినవారిని, ఒకచోటినుండి మరొక ప్రదేశమునకు తీసికొని పోవుటకు మోటారుపడక అవయోగింపబడుచున్నవి. బిల్లిపడినవారిని, సుఖమువారికిట్టి వేన్స్యోపడకలున్నవి. హిందూదేశములోని నెయింటుబాను అంబులెన్నుసంఘమువారికి 4 పదకలున్నవి. ఇవి రణరంగమునకు సమాపమునో లేదా వయద్యకాలకు సయింపవలసిన వస్తువునో పని చేయుచున్నవి. ఇప్పుడున్న మోటారుబండ్లు మున్నగువిగాక మోటారుపడక లను చాల నేర్పాటుచేయుట కాలోచించుచున్నాము. ఇట్టి పడకల నేర్పాటుచేయుట టవసరమయినది. పరిష్కృతు సేంధు శాఖలో పనిచేయుటకు నెయింటుబాను అంబులెన్నుసంఘము వారిదివరకే ఇచ్చియున్నారు. ఇట్టిపడక లింకను కొన్ని కావ లసియున్నవి. ఇందునకు సహాయము చేయుటకు బౌద్ధార్యవంతులగు భారతీయులను కోరుచున్నాము. వీరిని, మోటారు అంబులెన్నులను ఇచ్చువారలపేర్లు ఇత్తడి రేకులమీద చెక్కించి వారివానిమీద అతికించబడును. ఇందునకై సాహాయ్యముచేయదలచినవారు, సిమ్లాలోని అల్ల యన్నబ్యాంకుకు నెయింటుబాను అంబులెన్ను సంఘపు గౌరవకోశాధికారిపేర సామ్మకు పంపించవలెను.

కలకత్తా

ఒక పాత శాలలోని చిత్రపటములను తగులబెట్టుట.
కలకత్తా మే 11:— భంగా ఉన్న తాండ్లయ పాత శాలా పుస్తకభాండాగారమందలి చిత్రపటములకొన్ని తగుల బెట్టబడినవి. విచారణ జరుగుచున్నదని ఫరీదుపూరుకుండి రింఠివార్త వచ్చినది.

రైలు ప్రమాదము.

నైరుపూరు మే 11:—నేడుదయమున 5 గంటలకేళ్ సిల్లిగిరిస్టేషనుకు 16 మైళ్లదూరమున సరకుల బండిలో నొక తొట్టిబండి బ్రూలనుండి త్రప్పిపోయినది. 8-45 వరకు దారి కాటంకము కలిగినది. దార్జిలింగు మెయిలుబండి జల్మగిరికద దుమారు 8 గంటలును, 7 వ ప్రయాణికులబండి బెలకోవారద్ద సుమారు 4 గంటలును ఆగిపోయినవి.

బొంబాయి ములోని బండిపోటు

దొంగలు పోలీసువారు కొట్టుకొనుట
ఒకదొంగ చంపోవుట.
కలకత్తా మే 11:—పాపా, నాడియా, ఫరిద పుర ములలో రాజకీయపు బండిపోటుననే దొంగలను పోలీసు వారు తరుముకొనితల్లి పద్మావదీసమీపమున పడకలలోనుండ గా కలిసికొనిరి. దొంగలు పారిపోవనారంభించిరి. ఇరుపక్ష ములవారిదగ్గర సిస్టోర్లు ఈపాటుల మున్నగునవి యుండెను. కొంత పోరాటము జరిగి ముగ్గురు పోలీసువారికి దెబ్బలు త గి నవి. బండిపోటు దొంగలలో నొకడు చనిపోయినాడు. గోండ్డోదగ్గర దొంగలగుంపు పడకలకు దిగి పారిపోయినది. దొంగలు తప్పించుకొనిరి.

జర్మనులను నాశనముచేయుటకు ఇండియన్ లోక

కోటిమందిని సంహరింతును.
కలకత్తా మే 12:—లూసినియా దారుణమును విని జర్మనులను నాశనముచేయుటకు ఇండియన్ లోక కోటిమందిని సంహరింతునని యొకబారిష్టరు ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకువ్రాసిరి.

తెల్ల నెలలు పైనుగారి మరణము

కలకత్తా మే 11:—తెల్ల నెలలు జే. డి. వైనుగాయపాళి సర్వరంగములను చనిపోయి వీరు కలకత్తా కార్మికమున ప్రార్థన ఆనాయుని ఎఫ్. వైనుగారి పోదరులు.

కర్నూలు లక్ష్మణుడగు గారు చనిపోయి.

కర్నూలు లక్ష్మణుడగు గారు నిన్న లండనులో చనిపోయి కట్టు ప్రేమనుపత్రికకు ప్రత్యేకము తంతివార్తవచ్చింది.

కూచి బిహారు మహారాణి.

4½ లక్షల నగలుపోయి.

రంగపురము మే 11:— కూచిబిహారు మహారాణిగారి నగలు కనివారము పోయినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈనగలు 4½ లక్షల రూపాయల విలువయుండునట. దొంగలనపట్టి పిప్ప గించువారికి 30 వేల రూపాయలు ఒహుతు చేయబడును.

ముల్తాను

ముల్తాను కేసులు.

పోలీసు ఆఫీసులకు నూపరింపెందెంటు సాక్ష్యము.

ముల్తాను మే 11:— ముల్తాను కేసులలో ముఖ్యమగు ఆఫీసులకు పోలీసు నూపరింపెందెంటు, కోట్లమారులకు నేడు సాక్ష్యమిచ్చి—విరోధాలో ఎక్కడనోయ్యుధము జరుగుచున్నది. యాధునికుడు జరుగుచున్నది కొందరికి బాత్రికే తెలియదు. ఇట్టివారిలో యుద్ధమున కొంతకంట్ర నోళ్ళను కలిగింది. ఇరువులను, కొందరు పట్టగడవక బందిపోట్లుక జేసిరి.

ఆంగ్లేయులు హిందూ శిశువును వదలివెట్టి పోయినారని, వదలె బయలుదేరింది. ఇట్టివిషయం అబద్ధమయి అడుగుతుండగా కొందరు విశ్వసించి ధనుమచేత పారిపోయిరి. ఒకబందిపోట్లు తును, మరొక బందిపోట్లుకును సంబంధ మేమియులేదు.

జడ్జు

జడ్జుకు ఆహారపదార్థములు

సిల్వా మే 11:—మార్చి నెలలో హిందూజాతియన యాత్రికుల యుపయోగము కొగతు పంపబడిన ఆహారపదార్థములను టర్కీ జేకపు టుర్కీలు ఆస్వాదముగా వశపరచు కొనటవలన ఇండియాగవంతమువారు ఇండియానుండి జడ్జు కాహారపదార్థములను పంపగూడదని ఆజ్ఞాపించిరి. ఇటు లాజ్జా పించుట వారికిష్టములేదన్న ను తప్పకవచ్చినది. ఇటులాహార సామగ్రిల నావితేయుటవలన యాత్రికులకును ఆవుణ్యక్షేత్రములకును నివసించు నిరక్షరాస్యులకు ప్రజలకును చాలబాధ కలుగుచున్నదని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారికి తెలియవచ్చినది. మరలఁటలు నాహారసామగ్రిలను పంపినచో వానిని టర్కీ యాద్యోగలపహరించుట కవకాశమున్న నగుడ నవట్టిప్రజలు పడు బాధపూడిబాలక మగల ఇండియానుండి జడ్జు కాహార పదార్థములను పంపించుట కింగ్లాండు దొరతనమువారను మతించిరి.

బర్మా

నావికులకు శిక్ష

రంగూను మే 11:—బర్మాప్రభు ప్రెరసపోగయోడలో సరంగుగాన్న అబ్దుల్ రహీమును 30 గురు కళానుజును గిన కారణము లేకుండనే మే నెల 6 వ తేదీన యోవ విద్యార్థినిచేయుటకునిరాకరించినందున మేజిస్ట్రేటు గారు వారుదోషములని నిశ్చయించి నాలో శాస్త్రాక్షికి 2-9-0 మొదలు 8-8-0 వరకును జుల్మానాయును 3 ఏసి వారములు కఠినశిక్ష యును విధించిరి. 12 నెలలు పనిచేసెదమని వీరుభార్యుల నామా వ్రాసియిచ్చి 3 నెలలు మార్చిమే పనిచేసిరి

లక్కో

యుద్ధమున కేగు జరిమానాదారులును తులన

భూమి నిచ్చెననుట.

లక్కో మే 12:— అఫ్ఘనిష్ట బహదూరుసింగు వాలు ముత్రసేనుసింగువారు అను జరిమానాదారులు ఎహంవాలోయన్న తమ యిలాకాలో యుద్ధమున కేగునై నులకొక్కొక్కొక్కడై లేనంద 5 ఛీగాల భూమిని ఇతరుని ప్రకటించిరి. అట్లు తెలిసిన వారు యుద్ధములోని హతులైనచో వారివారసులకు జరిమాలో నుద్యోగములిచ్చుమని వారసులులేనిచో వారిభార్యలు బ్రతికియున్నంత కాలము నెలకు రూపాయలిచ్చుమని ప్రకటించిరి.

సిల్వా.

ప్రేమరు సునకులు.

సిల్వా మే 11:—ప్రేమరులోవచ్చిన సునకులను పంపినవారు తెప్పించినవారుగాక మధ్యరింకారు తమను వారలనికొనిపో నట్టివిషయములనువిచారణచేయుటకు దొరతనమువారు “నరకు గారుల హక్కులసంఘము” అను నొకసంఘము నేర్పరచిరి. ఈసంఘముచా రిట్టివిషయములను విచారణచేయుదురు గాని వీనివిషయమున దొరతనమువారిట్లు చేయవలెనని యీసంఘము వారు నిర్ధారణచేయుట కధికారములేదు. కానీవిషయమున విచారణకొనవారు బొంబాయిలో శక్తికటయొక్కట్టడములలో నుండు సంఘాధ్యక్షునికి వ్రాయవలయును.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

లాసిటానియా విషయము.

ప్రపంచమంతయును జర్మనులను నిరసించుట.

సిల్వా మే 11:— ఇండియా మంత్రిగారు మే నెల 10 వ తేదీన రాజప్రతినిధిగారికింట్లు తంతివార్తవచ్చిరి. లాసిటానియాను ముంచినందులకు జర్మనీలో పండుగలు జరిగించిరి. ఈపునకార్యము చేసినందులకు ఎడ్మింట్లు (టిట్టుగారి కలిం దించుచు వేవేలు తంతివార్త లియ్యబడినది. జర్మనుల కందరికిరీ ఈవార్త చాల సంకోషమును కలిగించినదని కొలొనాజెటు వ్రాయుచున్నది. జర్మనులు ఒక దొంగలతో సమానలని అమెరికా పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. వైవిధ్యమున నియమములన్నీటిని జర్మనులు విధ్యస్తముచేసి పిచ్చుకట్టిన ఏనుగుల వల్లే చరింపజూచుచున్నారని. ఇందుకేమి చేయవలయునో మన మెరుగుచుమని న్యాయాధ్యక్షులైన యున్నవారియుచున్నది ఇటలీ లో నీ చు రాగతమును విని పో జలు చాల నాగ్రహ పరచుకు లైరి. ఇది సర్వ నియమములకును వ్యతిరేకమగు ప్రజల దురాగతము. మానవధర్మము నిట్లు పూర్తిక పరిత్యజించిచేసిన వారుగకార్యముల వారయ వలెననిన మనమెన్నియో శతాబ్దములు వెనుకకేగలెను. అని ‘కొరారాడెల్లానీ’ అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రజాములను కండ్లుమాసికొని నాశనము చేయుట. పట్టణములను స్మరణచిన్నములను సాక్షులనగ్ని నాశనముచేయుట యాదగు ఘాతుక కృత్యములనుగోడిటి మహాదారుణ కృత్యమునకూడ చేయుటవలన జర్మనులు సర్వనియమములను పరిత్యజించిన వారైరి అని సెరోలాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇట్టి కార్యమును సర్వభృపంచమును హాహాకారముతోడను ఏకగింపుతోడను గమనించుచున్నది. అని నార్వేదేశపు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఈ కార్యము మానవజాతికంతటికిని మహాద్రోహము. తుమ్మా మెంతమాత్రీయనగాదని స్వీడనుదేశపు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ప్రయాణికులను నావికులను జర్మనులు ఘాతుక వధ చేసిరి నని హాలండు దేశపుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. గత వారమునండు ఇంగ్లాండులో జర్మనులవైష్ణ నాగ్రహము తీవ్రమైనది. విష వాయువుల నపయోగించుట. అవిష వాయువులచే బాధితులైన యోధుల యాక్రందనములు, దక్షిణాఫ్రికాలో నూసులలో విషము కలుపుట, చివరకు లాసిటానియాను ముంచుట, మున్నగు దురాగతములవలన ఆంగ్లప్రజలకు అపారమగు నాగ్రహము కలిగినది.

రష్యకు ప్రకటనము.

రష్యకు లిట్లు ప్రకటించిరి. పశ్చిమనెట్టియాలో 7 వ తేదీనామంతమున శత్రువులు యధాపూర్వక మగును ప్రేక్షకులతో నేతలపడుమండి గాని విచారముధికమగుచుండె ను. రష్యులను హంగరీనుండి తరమి జేసితిమియును కాశ్చేది యనులలో నొక కొండను నాటితిమియును ఆస్త్రి యనులను చున్నగు మెజోలా ప్రజా ప్రాంతమున మేము శత్రువులను పూర్తిగా తలమిలిమి రష్యులనుచున్నార జర్మనులు నాకాశ సహాయమున వచ్చిన సహద్రును సం దలి లిబోర్గెపు జట్టణము వాక్రమించుకొనిరి నిరష్యులకు చున్నార. మిటుకు మైలుది దిశకుండు రిగాయకర్త రష్య నులు ముందుకు పోగలిగిరి.

సర్ నామక్ ఫ్రెంచిగానంపడకము

ఆర్యెంటిలీసుకును లాదెస్కోకి రథమును జర్మనులను నాకితిమి. తీవ్రతరమునన్న రైలుస్టేషనుమీద వైమానికులు బాంబులు జేసిరి. 60 వ కొండమీద 3 చివముల క్రితము పొన్యొకొనిన కందకములలో నురియొక కందకముగూడ మా స్వాధీనమైనది. ఆస్త్రిను తుత్తరమున పరామహుడు ముండు నకు పోయిరి. అని సర్ నామక్ ఫ్రెంచిగాన తెలిసిరి.

నాకాధికారుల పరిణామము.

మే నెల 6 తేదీనో ఆంధ్రమున నాగిన జగ్మ ను బలాంధ్రములు కిక్కిరింపుట వలన 18 వేలలడలను గుంచించి. ఈ నామక్ ఫ్రెంచి దీప్త లకు రాకపోకలుచేసి యోడలు 1804 ఈవారముననే చాల యోడలు వచ్చినవి. నేడుదుమున నొక బట్టని ఎసిక్స్ తీరమున బాంబులను జేసిరి. ఒక స్త్రీ చనిపోయినది. చాలమందికి గాయములు కలిగినవి. కొన్ని ఇండ్లు తగులబడినవి.

ఇంగ్లాండులో శత్రువులు.

హండి స్త్రీమరుల ధాన్య న్యాపానములకు సంబంధించిన రెండుకందలమింది ప్రతినిధులు, సభవేసిన తరువాతో ఉత్సవము చేయుచు పార్లమెంటు సభదగ్గరకు వెళ్లిరి. ఇంగ్లాండులో శత్రువులను బంధించుటవలన చాల ప్రమాదకరమని మంత్రిగర్వమునకు తెలుపుచు విభాషనము చేయుటకు వీరు వెళ్లిరి. సోమరు కెల్లుధనము వద్ద ఉత్సవమును వాల్సినవారు ఆసరి. కాని కొద్దిమందిని వెళ్లించిరి. వీరిని అట్టే జనరలు గారు కలిసి కొనమాట్లాడిరి. ముందు గురువారమునాడు జరుగుసభకు లార్డుమేయరుగారు మేన్మినభవనము నిచ్చెదమనుచున్నారు. ఈయద్దమమును గుఱించినభలు యేర్పాటు చేయబడును. ఇందు విమిత్రమై దేశమందంతటను సభలు జరుగుచున్నవి.

న్యాయమూర్తి సవాళినయ్యురగాడు:—గౌరవనీయులగు డివాక్ బహదూరు న్యాయమూర్తి సవాళినయ్యురగాడు కడచిన వారమున తంజావూరుకు వెళ్లియుండిరి. వీరు మొన్నటిదినము తంజావూరు వదలి కొడైకాణముకు వెళ్లిరి; అచ్చట నువూరు రెండు నెలలకాలము మాణించేయుదురు.

పోకలు:—మొన్నటిదినము చందరాను ప్రాజెక్టు ఆఫీషియలు రెఫరీయ్యురగాడు నుండు మాసిలాపిట్టిగారు కొడైకాణమునకు; సమ్యక్మూర్తి మొహిరీగారు తిరిచివాపిట్టికి, జి. ఆర్. అట్టికొపగారు ఉడకమండలమునకు వెళ్లిరి.

దివ్యజ్ఞాన సమాజము:—శ్వేతికముల దినమున సుత్సవము జరిగెనునాడు (8-5-15) ఆస్థానలో జరిగినది. కృష్ణమూర్తి నిత్యానందముగారు నూన్స్ నువూరు వారి విషయమై కలిగిన వివాదములవలన చాల ప్రాముఖ్యమును బడసిరి. వారిపుడు నిరాంతరముగ కాలయాత్రకు ప్రయత్నియ్యారు. వారిని నిత్యానందముగారు యద్ధరంగమున వార్తాహరిగా పనిచేయుచున్నామను నుపసరచెను. వేనా ముఖముకు పోకుండనుండుపద్ధతినినే సంకుల కంకిరించెనని. ఆయన (ప్రెసిడెంట్) ద్వివక్రశక్తిమయై నిపుడు వార్తలందుంచుచున్నారు. యద్ధరంగమందలి మరణములను ముఖములను గమనించుట నీతి విషయమున శారీరకముగ ఆయనకు చాలబాధకారి యగునని అనిబిసెంటుగారు నడిచిరి.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

(UN-CORRECTED)

LONDON, May 11.
NEW YORK.—President Wilson's friends say that the President is trying to find a solution of the crisis for the benefit of humanity.
Mr. Clark, speaker in the House of Representatives demands a forcible and bold policy.
NEW YORK.—Times says:—President Wilson's speech did not respond to the feelings of the people; but those words were not his last.
WASHINGTON.—Minister for Netherlands Conferred with Mr. Bryan pointing out that members of the Dutch perished in Lusitania and that Holland's position is the same as that of the United States.
SYDNEY.—At a Conference of the State Premier it was resolved in View of the 'Lusitania' outrage to use all resources of Common wealth in order to increase its participation in war.

LONDON, May 11.
After meeting or steps of Exchange and evening two hundred members Redrepresenting stock exchange baltic Lloyds Corn exchange metal market and wool exchange marked in procession towards houses of parliament to submit petition to members of cabinet calling attention to danger of allowing alien enemies to remain at large. Police stopped procession at Somerset House but small deputation was allowed to proceed and was received by attorney General. Lord Mayor has offered use of mansion house for meeting next thursday to organise the movement and meetings are being arranged throughout country.

శ్రీ గంధి దంపతులు.

తెంగునూరు.

తెంగునూరు దండవల్లి గ్రామ ప్రభుత్వమునకు ఆహ్వానింప బడి, వారు 8 వ తేది ఉదయము బ్రాహ్మణ మొయిలుమీద తెంగునూరుకు వచ్చి, మామగడ్డము బయటకు చేరి ప్రేమనలోను, దంపతులను బిడి స్వాగతి మొనంగుడెను. రయిలు ప్రేమచతురేక పూర్వమే ఆ నేతలు పుత్ర ప్రముఖులగుటకు ఉత్సాహము విగ్రహము మొదలగు వాటిచే. స్థూలభారము నిండియుండెను బిడి ప్రేమచతురేకతోడనే "శ్రీ గంధి మా రాజును బయి" అను కేకలు అనేకకంఠములనుండి అత్యుత్సాహముతో వెలువడెను. బిడినుండి దిగివచ్చి తేది శ్రీ గంధి గారి పుత్రులకు సంఘాభ్యుత్థులను పుష్పమాలాంకృతులచేసెను. శ్రీ నివాసులందరూ భక్తితోడనే శ్రీమతి గంధి గారిని పుష్పమాలాంకృతులచేసి సత్కరించెను. శ్రీ గంధి దంపతులను గుర్తుబుడిమీద కూర్చుండ బెట్టి ఈ బిడిని జనలేనంత వీరవీరులను ఏర్పాటుచేయబడెను. కాని శ్రీ గంధి గారును సహనోదార స్వభావమును స్వస్థానాన్ని త్యయును వెల్లడించుచు అట్లు జనలచే లాగుటకు కిష్టపడక పిదపరతో కలసి నడుచుచు వచ్చిన కేరి. త్రోవపూకు నను రోజుములు జెండాలు కట్టబడెను. జనలు బాగులు తీరి శ్రీ గంధి దంపతులను వీక్షించుట కెదురుచూచుచుండిరి. బస చేసిన తేది శ్రీ గంధి గారు తమ కొంపంగి క స్వాగతము నకు పుత్ర జనులకు కృతజ్ఞతాపదకముల నొసంగిరి. తదనంతరము 9 గంటలకు మైసూరు సేనానంఘము వారిచే శ్రీ గంధి గారి ప్రతిమను ప్రకాశపరుచుట కాహ్వానింపబడిరి. ఈ సభ గవర్న మెంటును త పాతకాలలో జనప బడినది. విశాలమైన సభాభవనము సభ్యులచే క్రిక్కిరిసి పోయినది. 9 గంటలకు శ్రీ గంధి దంపతులు మంగళ వాద్యములతో సభకు తీసికొని రావడి. వీరు వచ్చిన తేది సభ్యులందరు లేచి స్వాగత మొసంగిరి. పిమ్మట సేనానంఘము వారు తమ ఉద్దేశములను తెలుపుచు శ్రీ గంధి గారిని సమహాపకారములను సేర్పొనరుచు నొక మాన్యతాపత్రమును చదివిరి. ఈ మైసూరు సేనానంఘము గోఖలేగారి సత్కరణవిధానముగా నేర్పడవ బడినందున, దీనియొక్క యుద్దేశము ఒక చిన్న భవనము నిర్మించి అందులో ఆర్థికభాండాగారమును నెల కొల్పి విద్యాభివృద్ధి సంఘాభివృద్ధి చేయుటయేమని చెప్పిరి. మాన్యతాపత్రమును శ్రీ గంధి గారు కట్టించి గోఖలే ప్రతిమను బహిరంగమునకు పోయిరి. అప్పుడు శ్రీ గంధి గారి ట్టుపకృతి నిండిరి. తమను గోఖలేగారి ప్రతిమను బహిరంగమునకు వచ్చి కాలే మొదలగునగు వాడు ఈ సేనానంఘమువారికి కృతజ్ఞుడనరి. గోఖలేగారు తమకు రాజగుననిరి. వారివిద్యుతిగా వనిచేయునగు వాడు ప్రభుత్వంపురున్నా మాయన అది యెరిగినవరు నెరవేసినో తెలివదనము చెప్పిరి.

రాజకీయ ప్రయత్నములు చేయు వాడువల కెంతమాత్రమును స్వాధీనమును, సేవ ప్రతిష్ఠలకొకటిచ్చు, స్వాధీనమునందగునదని గోఖలేగారి యభిప్రాయము. రాజకీయ వాడుకలు ఫలము నజేసింపకనే దేశక్షేమముకొరకు ప్రయత్నింపవలయును. స్వాధీన ప్రభుత్వమును సుఖార్థముగ చేసికొని వాని ప్రయత్నములు సభ్యులకు ప్రయలు గావు. గోఖలేగారును సేవ ప్రతిష్ఠల నజేసింపవలయునని వారు చేయు ప్రయత్నములన్నియును దేశక్షేమముకొరకు ప్రయత్నింపవలయునని. దేశక్షేమచేయునట్లేదనిచు వారు తమ ప్రకటన తమ భోధనల కనుగుణముగా నొనర్చుకొనినగాని లాభము లేదనిరి. ఈ సేనానంఘము వారు స్వాధీనమున విడిచిన గాని దేశక్షేమచేయుట కిద్యమించుట నిరర్థకమనిరి. తమకును గోఖలేగారికిని అపభృతిరాకుండ ఈ సేనానంఘము వారు పని చేయునని నమ్ముచున్నానని చెప్పి గోఖలేగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచిరి. తరువాత 12 గంటలు మొదలు 8 గంటల వరకు వారి బసయందు పుత్ర జనులను కలిసికొని ఆ నేక విషయములను గురించి మాటలాడిరి. సాయంత్రము 5 1/2 గంటల లాటుగానూ పుత్రజనులు శ్రీ గంధి దంపతులకు మాన్యతాపత్ర మొసంగుటకు సభ చేసిరి. నియమిత కాలమునకు నుండే విశాలమైన సభాభవన మంతయు నిండిపోయెను. అనేకులు నిలువ వలసివచ్చెను. ఈ సభకు అన్ని జాతులవారు హొందపులు, మహ్మదీయులు, క్రిష్టియనులు, పార్సీలు, యూరప్తూనులు కూడ వచ్చియుండిరి. శ్రీలక్ష్మణులు సభనలంకరించిరి. సభ మంగళగీతములచే నారంభింపబడెను. తరువాత మాన్యతాపత్రమును చదువబడెను. ఇది శ్రీ గంధి దంపతులు దక్షిణాభిముఖముగా వైరదవుల కొరకై చేసిన

మహాపకారములను సేర్పొనరుచు తమయొక్క కృతజ్ఞతను సూచించెను. శ్రీ గంధి గారు ఈ మాన్యతాపత్రము నందుకొనుచు ఇట్లు చెప్పిరి. తమకు ఇచ్చిన స్వాగతమునకును, తమయొడుగు మాన ఆసామాన్య ప్రేమకును కృతజ్ఞతను తెలుపుచు, తాము ముంగుడు దేశక్షేమ ఈ దేశములో గూడ, వేసి జగలసంతత ప్రేమకు పాత్రులగుననిరి. కోరుచుంటుమిరి. దేశభక్తులను విస్తారము జ్ఞాపించుటలోనూ, నానవిషయమై గోష్ఠకథలు చేసి తమ మాన్యతను ఎల్లప్పుడు నిశ్చలముచుటలన, దేశభక్తుల మనుజుల చలిచివారికి ఆనందములను కోరికలు పుట్టుటకన కాకముగల్గుచు గాన దేశభక్తులను విస్తారము పొగుడుట మంచిని కాదనిరి. పాత్రాభ్యుదానమునకు ప్రభువేందక ఆనందములను లనండి చలింపకయున్న మన ఆదర్శములను కాపాడుకొని వారి నాచరణమునకి దీక్షింపవచ్చి మనము పూర్వపురస్కృత్యమును సంపాదించుటయే గాక పాత్రాభ్యుదానమునకు మాన్యదర్శకులుగా మండవలయునని చెప్పిరి. స్వదేశ సంస్థానముల నాకున్న ఎక్కుడు ఆనకాశములను వినియోగించుకొని రానురాజ్యము స్థాపించివో చిటిమపాలకులకుమారు మాన్యదర్శకులు కావచ్చుననిరి. తదనంతరము శ్రీ గంధి దంపతులను పుష్పమాలాంకృతులను చేసి సభ ముగింపబడెను. వారి భార్య పటమునకు కూడ తీయబడెను. నిన్న రాత్రి వీరు బొంబాయికి పయనమై పోయిరి. ఒక విశేషము.

వైవాహిక చిత్రము.

గుజరాతాలో నిపుడొక యభియోగము విచారణ యందున్నది. ఆ యభియోగమునందలి వివాహాంశ మీద్రంద వివరింపబడియున్నది.

యొక్క కుటుంబమునకు యొక కుమారుడు యొక బ్రాహ్మణయోధా నుని వెంట వెళ్లెను. ఆ బిడ్డ వానిని లేవదీసికొని వెళ్లి నాదని యాపిల్లయొక్క తల్లిదండ్రులు అగ్రామాన్నిమీద దావా తెచ్చిరి. అందునాద నాద దెచ్చుకాడి విచారణ జరిగెను. తనకు పనునాకునే దురాజ్ఞానము, తనకుటకానే యా బ్రాహ్మణుని వెంట వెళ్లి, యాతనిని వివాహమాడితినియు అట్టి సాక్ష్య మొసగెను. పిమ్మట, మాన్యము జామీనుమీద వదలబడుటకు పూర్వము ఆపిల్ల తల్లిదండ్రు లాపిల్లను మఱియొకరికి వెండ్లిచేసిరి. తాను జామీనుమీద వదలబడినపిమ్మట నా బ్రాహ్మణుని, తాను ఆనగా భర్తవించియుండవలె నుండియొక ని పెండ్లాడెనని నేరమునకై ఆ బిడ్డ వానిమీద దావా తెచ్చెను. విచారణలో ఆ బిడ్డ ని యాతని సాక్ష్యము చెప్పెను. "నాకు కనుము 18 సంవత్సరములు; నేను నిజముగ భిక్షాగ్ని యొక్క భార్యను. ఈ రెండవ భర్తను పెండ్లాడుమని నా తల్లిదండ్రులు నన్ను బంధించెను. ఈ రెండవ భర్త నన్ను నిజముగ నుంచి గదికి రాజును చేసి యుంచెను" సుదీప్తిగా గానీ వివాహముల సంభవ్యమనను గమనించి వీరం దరి విద్యులదీగ కదలి వెళ్లి చో వెళ్లి వివత్తులు చాటిల్లినో ముని యనుమానపడి, యాపిల్లను, కిల్లయొక్క భర్తల గద్దరి, తల్లిదండ్రులను, తాతను జెయిలను నుంచుట టల్లెన వొనరిరి.

సమయ మూర్తి.

ఈ క్రింది వింతరహస్యము "దీప్తి" అను పత్రికలో నుండి గ్రహింపబడినటుల తెలియజేయుచు, నిది నిజమో అబద్ధమో ఖచ్చితముగ నెఱుగజాలకున్నా మని అమృతబాగు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

"ఒక వజ్రం ఒక బ్రెయిన్ లో రెండవ రిగ తి పెట్టెలో ప్రయాణము చేయుచుండెను. బ్రెయిన్ లో రిగ మారము వెళ్లినపిమ్మట ఒక విశోషయక శ్రీ (లేద) ఆ పెట్టెలో నెక్కెను. ఆ పెట్టెలో కన్నులు వాద్యధుత్వ ము అవ్వదును లేదు. కనీసం తామెద్దనుండేన దెబ్బను తెక్క పెట్టుచుండెను. ఆ వైకమును చూడగనే ఆయంగన ము తి చెడెను. ఆ బాగునా మహిమించి బ్రెయిన్ పెట్టె చుండ గా నాయంగన, ఆ వైకమును నాకెచ్చెదవా? లేకుండిన, నీవు నన్ను నెఱుప బలాత్కారము చేయుచున్నావని అలారంబెట్ కొట్టి బిడిర్చి అవునువా? అని యావకలుగారి నడిగెను. ఆత డెమియు బదులు చెప్పకుండెను. ఆ శ్రీ మదియొక పర్యా యము అడిగెను. అప్పుడిది వజ్రం గాను ప్రత్యుత్తర మొసగలేదు. అటు నైని ఆయంగన ఆలారం బెట్ చెంతకు వెళ్లెను. ప్రమాదము రా నాన్న దని తలచి రక్షిం గారు తెచ్చెను వతో నా శ్రీ సమిపమునకు వెళ్లి సంగతియేమని యడుగుచు తనకు చెప్పుడు తెలిపి చెప్ప గోరన దానిని వ్రాతమాతముగ నమ్మిరి యాదీడు కోరను. వెంటనే ఆయంగన తాను చెప్పిన దానిని వ్రాసి యిచ్చెను. వజ్రం గారికి ఆనందమాయెను. ప్రక్క నేషన్ ఛేరగానే వజ్రం గా రాజేభు పోలీసువారి కప్పగించెను. ఆలేడీమిది దావా యిప్పుడు మురారిబాదులో విచారణలో నున్నది.

మొదటి గంజామునుండల (రాజకీయ) సభ.

ఈ మండలసభయందు దీక్షింది విషయములను గురించి 5 తీర్మానములు ప్రస్తావనకు తెచ్చుచున్నవి.

రాజకీయ, అంగ ప్రభుత్వమునకు యుద్ధమునందు విజయము సమకూరవలయుననియు, యుద్ధము త్వరలో ముగియవలయుననియు, భగవంతుని ప్రార్థించుట, సామాన్య జేయముగారి భారతీయులు యుద్ధముగా పోరాడుట కవకాశ మొసంగియుటకు ప్రభుత్వమువారియందు కృతజ్ఞత వీరి యొందుట, అదిలా భారతీయుల పరాక్రమమును కొనియాడుట, గోఖలేగారి మరణమునకు వగచుట, పుత్రుని మరణమునకై శ్రీరాజ పతీనిధి గారి నోగార్చుట, ఇవట శ్రీరాజ ప్రతిధిగారి యుద్ధోగ కాలపరిమితిని పొడిగించుటకు చక్రవర్తి గారిని ప్రార్థించుట, గ్రామ పంచాయతీ సభలు, మదరాసు నీటివసతి పంచాయతీ బిల్లు, ఆఫ్ షిల్లాబ్బాద్ లో యొకలి లోపములను సవరించుట, సోంపేట, తెక్కలి తాలూకాలకు నీటివసతి సమకూర్చుట, వంశధార, నాగాకళి, మున్నగు నదులకు ఆనకట్టలు కట్టుట, నీటిపారుదలవిషయమైన చిల్లర మరమ్మత్తులు, నారప్పబ్బట్టి మంచినీటి కితెచ్చుట, రైతులగోమలు, నీటితీరున, భూశిస్తు వీరియందలి లోపములు, పిల్ రెట్లు విధింపవద్దతి, వ్యవసాయ పరిశోధక పాలములు, జంషుకాలలు, వైద్యకాలల ఖర్చులు, శ్రీకావళి ము ఆనుపనికి లేడి అపాతికరిని నేమించుట, చాటల నిర్మాణము, కోటబొమ్మల బెండిగడ్డు, బెండి బోగ్ గేటు, గ్రామములలో కువులమేకబీర్లు, వంశధార మున్నగు జలాశయములలో చేపలను బట్టుట, ప్రారంభవిద్యాకాలల స్థాపనము, ప్రారంభోచితవిద్యాప్రోత్సాహము, జేకేయిద్య, విద్యావ్యాపక, విద్యాభివృద్ధులకు సంబంధించిన మఱికొన్ని విషయములు, గంజాం ఏజన్సీ ట్రాక్టులకు డిస్ట్రిక్టు మనసు గాన నొకరిని నేమించుట, రంగువేయుట, నేత, యాపకశ్రమలకు నేర్పుటకై బరంపురని, శ్రీకావళి, ఈవోట్లలో పాతకాలల నేర్పుటచేయు కోరుట, స్వదేశోద్యమము, రైల్వేలు, పన్నామికిడి తాలూకా బోర్డు, ఆద్యోగీయులను తాలూకా బోర్డులకు వెసిడెంటులుగ నేమించుట, పన్నామిడిమనిసిమలుచేర్కొన వాద, బరంపురపు నీటివసతి, గ్రామకలము, ముని నీ పలు అధికారపరిమితి, మునిసీపాలిటిలకు గౌరవము వారి సహాయము, చక్రవర్తి రం తాలూకాలో గ్రామ నిర్ణయము, చక్రవర్తిరంతు హాన్సిల్లో, శిరస్తదారుల అధికారపరిమితి, ప్రజల గోడుల నెఱుగుటకు ఉద్యోగములు సభల నేర్పుటలు చేయవలయుననట, శ్రీకావళి దీనిజనునకు వెటికరి అస్తిమెంటు కోరుట, మునిసీపలు, తాలూకా సభ్యుల ఎన్నికొను పద్ధతి, స్వామి అంతు తెలిగ్రాపు అసీసుల అవశ్యకత, భూశిస్తు నిర్ణయ పద్ధతి, చాటుబ్యాంకుల ప్రతిస్థాపనము, ఇండియా దొరలనువారు స్థాపకస్వరూపాలమును గురించి యిటీవల అంగీకరించిన తీర్మానములకు గలిగిన ఆకాభంగము.

గంజాం మండల పృథకు సంస్కరణసభ.

గంజాం మండల ప్రభు సభకు సంస్కరణ సభ ఈ నెల 16-17 వ తేదీలయందు ఉదయము 7 ఘంటలు మొదలు 10 ఘంటలవరకు టవును హాల్ లో జరుగును. మ|| రా|| రా|| గాదె రాఘవరావు పంతులు గారు అధ్యక్షులుగను, మ|| రా|| రా|| కొంపరంగం రామమూరి పంతులుగారు, గణేశ మహా పాత్రోగారు, మారెళ్ల గంగరాజు పంతులుగారు వెలిదండ శ్రీనివాస రావుగారు అధ్యక్షులుగను ఒక ఆహ్వానసంఘమేర్పడినది.

రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు, సుప్రసిద్ధ ఆంధ్ర వక్తలును ఆగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహం పంతులు వారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహింప దయతో సంగీకరించిరి.

ఆ సభయందు చర్చింపబోవు చిత్తి తీర్మానము వీక్రింది విషయములకు సంబంధించినది. 1. కీర్తిశేఖరైన్ గోళ్ల గారు 2. శ్రీనిధ్య 3. సమద్రయానము 4. వరసుల్కము. 5. రజనల్లా వివాహ శాసనము 6. వింతలు వివాహము. 7. మధుపాన నిషేధము 8. సాంఘిక సీతి 9. అంతర్భాషా వివాహములు 10. నిమ్మ బాళ్ళోద్ధరణము 11. నిర్ణయామోదకుల బాధ్యత కడపటి నిర్ణయా మీరీతి నన్నది.

XI. నిర్ణయామోదకుల బాధ్యత

కొన్ని సంస్కరణమునా అనుచరణమునందు బెట్టుటలో విశేష కచ్చములు గలవని ఈ సభవారు ఒప్పుకొనుచు, సంఘసంస్కరణ సమాజములయందు మొదలుగా గాని లేక వీరిభవన వైక సంస్కరణపు తీర్మానమును ఆమోదించిన వారుగా గాని యుండికొందరు, అట్టి తీర్మానములను ఆచరణమునందు బెట్టిన వానిని, ప్రత్యేకముగా పనికట్టుకొని సాంఘిక బాధలపాలు చేయబానుట మిగుల అక్రమమని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడు చున్నాడు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

An Enquiry Regarding the Sinking of "Lusitania."

The First Lord's Statement.

LONDON, May 10. In the House of Commons Mr. Churchill informed various questioners that enquiry into the lamentable loss of the "Lusitania" would be held without avoidable delay. He emphasised that it was impossible to announce arrangements for patrolling the coast. We had insufficient destroyers to provide escorts for merchantmen, of which more than two-hundred arrived and departed daily safely. The Admiralty had sent a warning to the "Lusitania" and directions for her course, and these were acknowledged. He could not detail the matter in view of the inquiry.

Mr. Churchill further intimated that the Admiralty acted on and studied carefully the various warnings. He did not know the size or number of the submarine which sank the "Lusitania."

Too Proud to Fight.

Peace is an Elevating Influence.

LONDON, May 11. PHILADELPHIA.—Speaking to naturalised Americans, President Wilson indicated that the probable course of the United States with regard to the "Lusitania" would remain in peace and she would seek to convince Germany of the injustice to mankind of the tragedy.

The President said that the example of America must be a special example. Peace is a healing and elevating influence in the world. While strife is not. There is such a thing as man being too proud to fight being so right that it is unnecessary to convince others by force (cheers.) President Wilson did not refer to "Lusitania" but his audience did not hesitate to apply his statement.

A Painful Contrast.

LONDON, May 10. Newspapers contrast the jubilation of Germany and the congratulations of Admiral Von Tirpitz to the Navy with the lamentable accounts of despairing mothers who have lost their children, the rows of women and young children lying the morgues; and hospitals filled with women suffering from wounds, shock and exhaustion.

War Cable to the Viceroy.

THE "LUSITANIA" AFFAIR.
World-wide Condemnation.

SIMLA, May 11. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 10th May:—The sinking of the "Lusitania" has caused jubilation in Germany. Hundreds of congratulatory telegrams have been sent to Admiral Tirpitz, and the "Cologne Gazette" says the German people received the news with unanimous satisfaction. The American Press describes Germany as an outlaw among the nations. The "New York Times" says:—"Now we are warned that Germany is resolved to make war in disregard of the laws of God and of man like a Malay running amok, we know what to do." In Italy the disaster has caused a tremendous outburst of indignation. The "Corriere Della Sera" says:—"This enormous brutality passes all limits. We must go far back to find such a total suppression of humanity." The "Secolo" says:—"This act added to the blind destruction of lives, cities, monuments and property places the Germans beyond all law." The Norwegian Press says:—"The whole world regards the event with horror and detestation." The Swedish Press calls it an unpardonable crime against humanity. In Holland it has made a deep impression and the papers protest against the cold blooded murder of the passengers and crew. In England there has been during the past week a marked deepening of resentment against Germany. The employment of poisonous gases, the agonies endured by soldiers asphyxiated by them, the poisoning of wells in South Africa and the crowning atrocity of the torpedoing of the "Lusitania" without warning have incensed the British people as nothing has done.

Sir John French's Report.

Sir John French reports an advance against the German lines between Armentieres and La Bassée and our airman have made successful attacks on the railway junction north of Lille and dropped bombs elsewhere. On Hill Sixty we have recaptured another part of the trenches lost three days ago. The French have made considerable progress north of Arras. The Admiralty reports for the week ending 5th May show five merchant vessels and sixteen fishing vessels sunk by German Submarines but the arrival and sailings of overseas steamers to and from British ports was 1604 which is the largest number since the commencement of the war. This morning a Zeppelin dropped bombs on southern coast of Essex. One woman was killed several persons injured and some houses burned.

TELEGRAMS.

FRANCE.

Another Dash For Calais.

DESPERATE FIGHTING.

Germans Mown Down and Repulsed.

LONDON, May 11. Correspondents in Northern France state that the fierce fighting, which is general on a front of 70 miles from Arras to the sea, is the final and most desperate battle for Calais. The losses on both sides have been very heavy. The enemy's bombardment of Ypres on Saturday was most intense. Hitherto they pounded the British trenches, which had to be abandoned, but when the Germans advanced in masses they were mown down and finally repulsed.

French Capture of Lunion Farm.

LONDON, May 10. PARIS.—The communique says.—French Marines eastward of Saint Georges captured Lunion farm which had been very strongly fortified.

Two More Shells into Dunkirk.

Germans fired two shells into Dunkirk to-day. Northward of Arras we maintained all our important gains. The artillery engagements have occupied elsewhere.

RUSSIA.

A Russian Statement.

LONDON, May 11. PETROGRAD.—An Official statement says:—Our offensive in the region of Shavle continued successfully on May 9th. Our cavalry successfully attacked and chased for several score versts a Bavarian cavalry division supported by Prussian guard and infantry regiment which had surrounded our troops operating in the direction of Keydany and Beyssagola. The enemy after desperate battles in west Galicia, succeeded in crossing the upper Wisko near Kroscho. We captured several thousands of Austrians and Germans in the past week.

The Enemy made impetuous attack in massed formation in the Javornik mountains above Lomnitz. Their losses were so heavy that dead bodies prevented us from firing from our trenches. Our infantry notwithstanding the fire from quickfiring left their trenches clambered over them and swept attacking columns with fire. The enemy were everywhere repulsed. The enemy after a stubborn fight forced the Russian detachment near the village of Zaleviki to fall back on the left bank of the Dniester. Our advanced guards crossing the Dniester attacked on the Chabokruki front and at the confluence of Stryi and took 1300 prisoners.

A Russian Communique.

A Russian Communique says:—On the evening of the 7th the enemy continued attacks with undiminished vigour but less frequency in Western Galicia. The Austrians claim they have crossed the Carpathians ridge pursuing the Russians and that Hungary is freed from the enemy but the Russians say that they have repulsed with complete success the hostile attacks in the direction of Mezo Laborez. A Russian report says that the Germans supported by a fleet have occupied Libau on the Baltic. Russian troops have made progress south west of Mitau near Rigai.

TURKEY.

Forcing the Dardanelles.

BOMBARDMENT OF FORTS.

General Situation Most Satisfactory.

LONDON, May 11. A message from the Dardanelles to the "Daily Chronicle," dated the 6th May, says that the warships entered the Straits beyond Kephez Burnu and bombarded the forts in the Narrows at close range. The general situation is most satisfactory.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

Transport Claims.

To be Considered by the Committee.

SIMLA, May 11. It is announced for general information that His Majesty's Government have now agreed to the examination of third party claims by the Transport Claims Committee. Claims of this character will therefore be examined and classified by the Committee, but it should be clearly understood that the Committee have no power to commit the Government to any course of action in regard to such claims. All enquiries with reference to these claims, and also with reference to other claims to be examined by the Committee, should be addressed to the President of the Committee at the Secretariat buildings, Bombay.

Exports to Jeddah.

To Save Starving Pilgrims.

SIMLA, May 11. It will be remembered that last March, in consequence of the high handed action of the Turkish authorities in Jeddah in seizing a cargo of food supplies intended for the use of the pilgrims in the Hedjaz, the Government of India were reluctantly compelled to stop export of such food supplies from India to Jeddah. It has now been brought to the notice of His Majesty's Government that this stoppage of supplies to the Hedjaz is causing distress

TELEGRAMS.

amongst the pilgrims and innocent residents of the holy places. In spite, therefore, of the risk of such supplies being again misappropriated by the Turkish authorities and, contrary to the usage of war, His Majesty's Government have, out of consideration for the wants of the pilgrims and innocent residents, again authorised the export from India to Jeddah of supplies sufficient to meet those wants.

Motor Launches Required.

For Service in the Persian Gulf.

The Surgeon General's Appeal.

SIMLA, May 11. Surgeon general Sir C. P. Lukis, Chairman, Executive Committee, St. John Ambulance Association has issued the following:—One of the features of the present war is the adoption of motor transport for the conveyance of the sick and wounded and not the least of the achievements of the Red Cross Societies i. e. the St. John Ambulance and the British Red Cross Society has been the provision of a very large number of these ambulances. The St. John Ambulance Association in India has furnished four motor ambulances which are actually serving either at the front or in connection with the war hospitals in India. We are now endeavouring to provide a fleet of these ambulances for service in one or other of the theatres of war in addition to wheeled vehicles. The necessity has now arisen for other forms of motor transport and the Indian St. John Ambulance has already provided two motor launches for service in the Persian Gulf and more vessels of this kind may be required. The Council appeals to its generous supporters in India for help in carrying out this new and very important extension of its work. It is proposed to fix brass plates on the motor ambulances and boats giving the names of the donors. All contributions intended for Motor Ambulances or Motor Boats should be sent to the Honorary Treasurer St. John Ambulances Red Cross War Fund, Alliance, Bank, Simla, specially earmarked for this purpose.

CALCUTTA.

Theft in Cooch Behar Palace.

44 Lakhs of Maharani's Jewellery Lost.

RUNGPUR, May 11. The theft is reported at the Cooch Behar Palace on Saturday of the Maharani's Jewellery to the value of four and a quarter lakhs of rupees. Thirty thousand rupees reward is offered.

An Affray between Dacoits and Policemen

CALCUTTA, May 11. In connection with the recent political dacoities in the Pabna Nadia and Faridpur Districts the local Police met the dacoits near the Padma river chasing them to their boats. Both sides were armed with guns and Mausers and in the running fight three policemen were wounded and one dacoit shot dead. The gang landed again near Goalundo and escaped.

Death of Lieutenant Payne.

CALCUTTA, May 11. The Hon. Mr. C. F. Payne, Chairman Calcutta Corporation has lost his younger brother Lieutenant J. O. Payne killed in action in France.

Colonel Lumsden Dead.

CALCUTTA, May 11. A "Statesman" cable reports the death of Colonel Lumsden in London yesterday.

Burning the Pictures in a High School Library.

CALCUTTA, May 11. A message from Faridpur states:—Some pictures in the Library of the Bhanga Higher English School have been found burnt. Enquiry is proceeding.

The Sinking of the "Lusitania"

Protest Meeting of American Residents at Calcutta

CALCUTTA, May 11. At a meeting of the American citizens residing in Calcutta held at the Grand Hotel this evening, Mr. A. P. Stockwell presiding it was decided to send the following cable to the Associated Press, New York City:—

The "American residents of Calcutta, in public meeting assembled, wish to place on record their opinion that the destruction of the "Lusitania" by a German submarine without regard to the consequent loss of innocent lives is an act to be considered with horror and indignation by every honourable person. We express our firm conviction and belief that the American Government will take prompt action towards securing the safety of the lives of Americans and other neutrals on the high seas."

Let India send a Crore of men.

To Annihilate the Germans.

CALCUTTA, May 12. The effect of the "Lusitania" outrage on Indian opinion is exemplified by a letter from a Barrister to the "Indian Daily Telegraph" suggesting that India should send a crore of men to annihilate the Germans.

BOMBAY.

Arrival of the Hospital Ship "Madras."

BOMBAY, May 10. The Hospital Ship "Madras" arrived here to-day with about 560 Indian wounded and invalided soldiers and 20 British Officers.

TELEGRAMS.

The Mail Boats.

BOMBAY, May 10.

The P. and O. English Mail steamer "Kaiser-i-Hind," which left Bombay on the 17th April, arrived in London on the morning of Saturday, the 8th May, all well. The same Company's Mail steamer "Kashmir," with the outward mail of the 24th ult., is expected to arrive at Bombay at daybreak on Friday next.

The Bhampta Gang Case.

Conclusion of the Trial.

POONA, May 11.

The Bhampta gang case, in which 21 accused were charged with being members of a gang associated for purposes of committing theft, concluded before Mr. Balak Ram, Acting Sessions Judge, to-day. Five accused had been previously sentenced, and to-day the Jury unanimously found all the accused guilty with the exception of two, who were acquitted and discharged. The Jury gave it as their opinion that there had been an association for common purposes of theft. The Judge paid a warm tribute to the able way in which Khan Bahadur Davar, Public Prosecutor, had marshalled his facts, and to Inspector Sadamar for the trouble he had taken in the investigation. Some idea of the mass of evidence gone into may be had from the knowledge of the fact that the trial began on 4th February and lasted till the 11th April, during which time many witnesses were examined for the prosecution and 50 for the defence. The Judge promised to pass sentence to-morrow morning.

BURMA.

Crew of the S. S. "Worcestershire."

Convicted of Refusing to Proceed to Sea.

RANGOON, May 11.

Serang Abdul Rahim and his men, about 33 in number, crew of the S. S. "Worcestershire," were convicted by the Magistrate of having, on 6th May, refused to proceed to sea without reasonable cause. They were sentenced to fines ranging from Rs. 2-8 to Rs. 3-6 each and eight weeks' hard labour. The men had signed on for twelve months and had finished only three.

PUNJAB.

The Juggiwala Case.

MULTAN, May 10.

The Juggiwala case opened before the Special Tribunal to-day. "Nolle Prosequi" was entered again 135 accused leaving 31 to be tried, two being absconders. Sardar Gans Bakshi Honorary Magistrate of Mazari Biloches who is the first witness deposed that on urgent instructions from the Deputy Commissioner he proceeded on March 17 to Jatoi with 120 armed horsemen to assist a police enquiry into the dacoities. Forty five suspects were arrested. The case is proceeding.

A Court House Burnt.

RANGOON, May 10.

The Court house and two Settlement Barracks at Myingyan were burnt on Saturday night, current, and confidential records being destroyed.

A Returned Emigrant Arrested.

LAHORE, May 10.

The "Belledin" reports the arrest at Chanki on the 6th instant of one Narain Singh a returned emigrant wanted in connection with the Lahore conspiracy cases. He has been brought to Lahore in custody.

The Multan Cases.

The A. S. P's Evidence.

MULTAN, May 11.

Before the Special Tribunal to-day the chief witness was Mr. Chaitan Assistant Superintendent of Police Muzahargarh who stated that the causes were partly political partly economic. By political he did not mean seditious or disloyal but unsettlement caused by the war, the nature and distance of which people were too ignorant to understand. A rumour that the British had left India was accepted without question and people stampeded. There was no connection between one dacoity and another.

Wheat Very Cheap in Lahore.

LAHORE, May 12.

WHEAT in Lahore is now down to eleven seers per rupee.

The Jhand Dacoity Case.

Nineteen Accused Convicted.

LAHORE, May 11.

In connection with the Jhand dacoity, twenty two men were sent up for trial before the District Magistrate of Jhand, who convicted and sentenced two to seven years rigorous imprisonment, ten to five years and seven to three years each. One accused was discharged and two were acquitted.

UNITED PROVINCES.

Landlords' offer to Tenants.

To go on active Service.

LUCKNOW, May 12.

Landlords have offered to go on active service. The Government have offered five ghannas of land rent free to each of their tenants who goes on active service. If killed the heirs will be kept in the estate service and if there should be no male heir the widows will receive Rs 3 per month for life.

TELEGRAMS.

SOUTH INDIA.

The Third Andhra Conference.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

VIZAGAPATAM, May 12.

The third Andhra Conference met this morning at 10-30. The President the Hon Mr. P. Ramarayaningar was conducted to the Hall in procession with band and amidst shouts of Vande Mataram. The proceeding commenced with prayers recited by Hindu, Christian and Mohammedan Gentlemen.

About 1500 people attended the sitting, including 530 delegates from Bombay, Hyderabad, and from all the Telugu Districts. Telegrams of sympathy and full support were received from the Maharaja of Bobbili, Mr. Nyapati Subbarow, Kumararaja of Challapalli, Mr. Nagamayya of Travancore, Messrs. Ramabhadra Naidu, Gandhi, Sachidananda Simha and Narasimha Rao of Kurnool.

The Hon. Mr. P. Ramarayaningar was proposed to the chair by the Zimindar of Polavaram and was seconded by the Hon. Mr. Mocharla Ramachandra Rao, the Hon. Mr. B. N. Sarma, the Hon. Mr. Narasimharaj, Messrs. V. Hury Surayanarayana Rao, Reddi Naidu and Kedi Ramamurthy.

Mr. Venkatapatiraja, Chairman of the Reception Committee eloquently pleaded for the creation of an Andhra Province. He said that progress was only possible to the Andhras if they were blessed with a separate Province like the Beharees. The unequal combination with the Tamilians tended to retard their progress. Answering the criticisms of certain people that the creation of a separate Province is suicidal, selfish and detrimental to national interests he said that "if the existing 12 Provinces does not prevent us from becoming an Indian nation, an addition of three more provinces does not bring out any change." He advocated colonial self-government on federated lines according to the division of languages.

The President then delivered a most able address in Telugu which was very often vociferously cheered. The subjects committee meet at 1 P. M. and the conference at 3 P. M.

The Eighth Arya Uysa Conference.

BELLARY, May 12.

At a meeting of Visyas held at Bellary it was resolved to hold the eighth Arya Visya Conference at Bellary on 27, 28, and 29 May. Mr. V. Subbuhetty 3. A. Amildar was elected chairman of the reception committee.

Weather Report.

SIMLA, May 12.

Rainfall continues in Burma, North east India but the weather has been practically dry elsewhere. Chief amounts are:—Moulmien 2 inches, Tavoy Toungoo Kyaukpyu Monywa 1½, Victoria Point Rangoon Bas-sain 1, Lashio Bhamo Shillong 2, Dibrugarh Sibsagar 1, Chirrapunji 5, Chittagong 4, Danajpur 1, Jalpaiguri False Point Purnea 1½. Temperature is low in Burma and high in Northwest India.

FORECAST: Decrease of rainfall in Burma.

ద్వితీయాంధ్రదేశ గ్రంథభాండా గార ప్రతినిధిమహాసభ.

రెండవ దినచర్య.

ఈ సెల 10వ తేదీన వైమహాసభ ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమయినది.

ప్రథమమున వడ్డూరి సుబ్బారాయణుడు గారితో దైవ బ్రాహ్మణ గావింపబడినతరువాత కార్యక్రమమునకు ఉపకమింపబడినది. తరువాత సూరి నరసింహుడు గారు, ఆంధ్రదేశపు స్త్రీ భాండా గారోద్యమమును గూర్చియు, సంచారపు స్త్రీ భాండా గారములను గూర్చి శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యుడు గారు, గ్రంథాలయములను గూర్చి అనిచేయుపనియేమి? అన విషయమును గూర్చి అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య గారు, దేశభాషా సామర్థ్యమును గూర్చి వల్లూరి నూర్యనారాయణ రావు గారు, ప్రారంభ విద్యను గూర్చి సజ్జినపల్లి హనుమంతరావు గారు, గ్రంథపాలన గూర్చి ధర్మములను గూర్చి టేకుమళ్ల వెంకటేశ్వరరావు గారు, గ్రంథ విభజనమును గూర్చి వెలిదిండి శ్రీనివాసరావు గారితో వ్రాయబడిన వ్యాసమును చూపారు, గ్రంథాలయముల ధర్మములను గూర్చి గు|| సూర్యనారాయణ గారు, మునికొండరుడు ఉపన్యాసములను విచ్చిరి. అందు వల్లూరి నూర్యనారాయణరావు గారి దేశభాషలను గూర్చిన యపన్యాసము మిగుల ప్రశంస నిలుపై, భావభూరితమై సర్వజనానుమోదమై యున్నదనుటలో సంతోషము కలిగి యుండదు. ఉపన్యాసముయొక్క సారము వివరించునది.

సహాయము

రాజమహేంద్రవరమున రాజకీయ కళాశాలయందుగాంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యార్థి కేంద్రమును స్థాపించునది కవి గారు, విద్యా శ్రీ అభిమన్యుడు గారు గానూ పి. దొరసామియ్య గారు, వా ర్తెరవియ్యంపడిన గ్రంథములను పొంది సమయమున ఆంధ్ర దేశమునది సకల గ్రంథాలయములకు విచ్చేరుచు వెళ్ళి తమ ఉదారభావమున కేటగించియున్నారు. వడ్డూరి సుబ్బారాయ ణు గారి గ్రంథములు 28 గలవు. వీరికి రూ 11.4.0 లు ఉం

దును. పి. దొరసామియ్య గారి గ్రంథములు 11 గలవు. వారి వెల 10-8-0 లు. ఈధర్మము సమునకే ఇయ్యబడును.

సాయంకాలపు చర్య

వైమహాసభ సాయంకాలము 3-20 గంటలకు సమావేశమయినది. ప్రథమమున కొన్ని యపన్యాసములు చేయబడినవి. తరువాత వడ్డూరి సుబ్బారాయణుడు గారితో ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు నిమిత్తమై వ్రాయబడిన పద్యములకొరకు చేయబడినవి.

అనంతరము ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి.

తీర్మానములు.

1-వ తీర్మానము.

గోపాలకృష్ణ గోశ్వే గారు, కొక్కొండ వెంకటరత్నం పంతులు గారు, పురాణం వెంకటప్పయ్య గారు, బోన్న విఠ్ఠల గారు నాథం గారు చనిపోయినందుల కింకారము వారి కుటుంబములకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

అగ్రాసనాధిపతి గారితో సహాదించబడినది.

2-వ తీర్మానము.

విద్యాభివృద్ధి చేయుటయందు గ్రంథాలయములు ముఖ్య సాములు గనుక (1) ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశమున స్థాపించబడి యున్న గ్రంథాలయములకు, పతనమందిగములకును, మునిసి పాలిటీ, డిస్ట్రిక్టు తాలూకాబోర్డులయొక్క (ద్రవ్యముల నుండియు ప్రాప్తి యలొ వినియోగమునండియు ద్రవ్యసహాయమును జేయుటకు సదుపాయములను గలగ జేయవలెనని ప్రభుత్వము వారికి ఈసభ వారు ప్రార్థించుచున్నాము. (2) ఆంధ్రదేశపద్యమున అనుకూలమైన స్థలమునందు ఆంధ్రభాషయందు ప్రయ రింపబడు గ్రంథములను పొంది పత్రికలను పొంది చెప్పబట్టిగా ప్రాచుర్యమును పు సక భా వా గారమునది ఆంధ్రగ్రంథ ప్రచురణను పొంది ఆంధ్రదేశమునది ఇతర గ్రంథాలయము నొక దానిని ప్రభుత్వము వారు వెలకొల్పట ఆర్థికశక్తిగము గనుక అట్టి గ్రంథాలయమును త్వరలో స్థాపించుటకు ప్రభుత్వ మువారికి ఈసభ వారు ప్రార్థించుచున్నాము.

3-వ తీర్మానము.

దొరసామియ్య గారితో ప్రయంపబడు పరిశ్రామిక ఆర్థికవిషయక ప్రయత్నములను విజ్ఞానజటిలను ఆంధ్ర భాషయందు ముద్రింపబడిన గ్రంథముల పత్రికలను ఆంధ్రదేశ మునందలి గ్రంథాలయముల కన్నింటికీ ఉచితముగా దహన చేయవలెనని ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రార్థించు చున్నాము.

4-వ తీర్మానము.

ఆంధ్రదేశము నందంతటను గ్రంథాలయోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకు సంచారకార్యదర్శి సేవార్లు జేయుటకు కావలసిన ద్రవ్యమును సమకూర్చుటకు అందమును సహాయ పడెదరని ఈసభ వారు జరులనందలి ప్రార్థించుచున్నాము.

5-వ తీర్మానము.

ఆంధ్రదేశమునందు ఆంధ్రపట్టణముల యందును పల్లెల యందును గూడ గ్రంథాలయములను గాని పతనమందిగములను గాని స్థాపింపవలెనని జరులనందలి ప్రార్థించుచున్నాము.

6-వ తీర్మానము.

ప్రతి గ్రంథాలయమును తాము గతసంవత్సరమునందు చేసినపనిని నివేదించుటకును, ముందు చేయబూనుకొన్న పనిని గూర్చి ప్రస్తావన చేయుటకును, జనసామన్యమునకు సంఘా ద్వైత్యములను జేయుటకు గాను సంవత్సరోత్సవములను జరుపుట కును అనుయమున జరుపబడిన కార్యనివేదనమును ఈసంఘ పక్షమున బ్రకటింపు పత్రికలలో ప్రకటింపబడుటగాను కార్య దర్శులకు బంపుటకును గ్రంథాలయసంఘములను ఈసభ వారు గోరుచున్నాము.

7-వ తీర్మానము.

ప్రతినిధులకట్టుములవలన వసూలు అయిన సామన్య సంచారకార్యదర్శియొక్క ఖర్చులతోపాటు ఇతరఖర్చులతోపాటు ఈసభ వారితో నేర్పరుపబడిన గ్రంథాలయసంఘమునకు ఇచ్చుటకు ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నాము.

8-వ తీర్మానము.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండా గార సంఘమునకు ఈసంవత్సరమున దిగువ నుదహరింపబడినవారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నెమ్మదిగానబడిరి.

అగ్రాసనాధిపతి:— గో|| మోచర్ల రామచంద్రరావు గారు.

ఉపాగ్రాసనాధిపతులు:— చిలకమర్రి లక్ష్మీ నరసింహముగారు, నూరి నరసింహముగారు.

కార్యదర్శులు:— నాళం కృష్ణారావుగారు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు.

ఇతర సభ్యులు. 40 మంది.

9-వ తీర్మానము.

తెనాలి తాలూకా దుర్గ రాం భూమిభూమిలో సంఘమునకు భవనమును నిర్మించుచున్న పునాదిపాటిగ్రామ వాస్తవ్యులు ఉదారభావులునగు, యేర్లగడ్డ వెన్నెడు పాదరి గారి కింకారము నందనము లిచ్చుచున్నాము ఇట్లే ఆంధ్ర దేశములోని జమీందారులును భవనములను గ్రంథాలయోద్యమమునకు సహాయమును జేయుచురని ప్రార్థించుచున్నాము.

రైల్వేబోర్డువారి ప్రోవములు.

VI

సరకుల బోర్డువారి ప్రోవములు

బోర్డువారి ప్రోవములకు భంగము కలుగుటకు వారు తమగవనమున, కీర్తిని, గౌరవం రాకపోకల విషయమున మాత్రమే విశేషముగ వినియోగించుట మతియొక కారణము. ప్రయాణికుల ప్రోవములనుగూడ. తాము గవనించుచుండు నటుల బయటికి ఆగవడునిమిత్తము ఎప్పుడో ఒకప్పుడు బోర్డు వారు ప్రయాణికుల విషయమునుగూడ కొంతకాలము గవనించెదరు; కాని, గొప్పభయము ఏన్నడక పూర్వమే ఆ ప్రశంస మరల విస్మృతిక్రింద మాయమగును.

దోషముల న్యాయమూర్తు లగుట

బోర్డుమెంబరుగనో, నైక్ టెలిగ్రాఫుగనో, అంబర్ నైక్ టెలిగ్రాఫుగనో నేమింపబడువారు ఇండియన్ రైల్వే సింబల్ యిని లోని యుద్ధోగములే. అనగా, ప్రయాణికులయడ సహనభివ్యుతే, వారి కష్టములును గవనించక పనిచేయుచుండినవారి. ప్రయాణికుల హక్కులకై కంపెనీవారితో పోట్లాడు పూచీగల స్థానములకు నేమింపబడుచున్నార.

బోర్డువారి విషయమున నేర్పుడు

మతియొక లోపము

బోర్డువారు నెరవేర్చవలసిన భారములను వారు చక్కగ నెరవేర్చగలగలమందుటకు ముఖ్య కారణము మతియొకటి కలదు. అదేదియనగా, వారు ఇంగ్లాండులో నుండు ఈకంపెనీల డైరెక్టర్ల సభలో నెక్కువభాగములకు ఉన్నతోద్ద్యోగుల నంగీకరించరాదన నియమము లేకుండుటయే. అట్టివారలను పొంపవలయునను ఆశయే, వారిని పొంపవటకు రైల్వేకంపెనీల వారి దయాదాక్షిణ్యము లాశక్తికము లను ఎటుకయే కంపెనీలవారి కధికారిభావమున, బోర్డువారికి బాధ్యభావమున నహజముగ నుండునటుల చేయుచున్నది. అయిన నేమి? బోర్డుమెంబరులగుడ మరవ్యమాత్రమేకదా? ఆశాపితావ మనవ్యవార లొబడరాదని యూహించుట అసంభవము. ఆశకులకారణములను వానిమండిడి కంపెనీలవారివిషయమున వారు ఖచ్చితముగ ప్రవర్తించవలయునని యెదురుమాటుల వెల్లెత్తవము. బోర్డుమెంబరు స్వభావమునకేం కంపెనీలవారి మీద ఆధారపడవలసియున్నది. కాబట్టియే, ఆసభవారి కార్య నిర్వహణపద్ధతి చెడిపోయి, దొరతనమువారి ముఖ్యోద్దేశము నకు భంగము కలిగెను. రైల్వేబోర్డువారు స్వలాభమునకై కంపెనీలమీద ఆధారపడియుండుటయే బోర్డుకార్యములు తృప్తికరముగ నెరవేరకుండుటకు ముఖ్య కారణమని 1911-12 సం॥ "ఎంపయర్" పత్రికలోను వ్రాయబడియున్నది

అత్యావశ్యకత.

ఇంతవఱకేమి సంభవించుచుండో అని యింకను సంభవించుట నిక్కము. బోర్డువారు కంపెనీలకు లొబడినవారి కై ప్రవర్తించకుండు సంధ్యము సంఘటిల్లవలయుననిచో ఆసంఘ (బోర్డు) నిర్మాణపద్ధతిని మార్పుట అత్యావశ్యకము బోర్డుమెంబరులలో నెవ్వరుగాని ఏ ఇండియన్ రైల్వేకుగాని దై రెక్టరుగా వచ్చుట కవకాశ ముండరాదు. బోర్డులోని ఏ నైక్ టెలిగ్రాఫుగాని, ఏ అంబర్ నైక్ టెలిగ్రాఫుగాని ఏ కంపెనీలోనైనను ఎట్టియుద్ధోగమునుగాని పడయుట కవకాశ మునగరాదు. ఇట్టిసంస్కరణ మనసమగి వార్తాపత్రిక లనేకములు నలచు నిచ్చినవి. ఇతిరవార్తాపత్రిక: కు మృదదర్శకముగ నేర్పడగల యంతటి యోగముతోడను, స్వాధ్యక్షత్వానుభవితోడను "మహారాష్ట్ర"యను పత్రిక గవారి ము రెండేడ్లకాలము పలు నీలతో వ్రాయుచుండెను. బోర్డువారి పద్ధతిని మార్పుటకు ఇదియొక్కటయే మార్గము; ఇదియే మేలైనమార్గము. కాని, రైల్వే కార్యనిర్వహణములనుగూడించి బహిరంగపు విమర్శనలను గవనించు జోలి యొక్కరిని లేనటుల కన్నట్టుచున్నది.

బోర్డును బోలింగ్మెంబరులనుగూడ వాయభిప్రాయము గాదు. దానిని సవరించవలయుననుబయ నామెంత. బోర్డు వారు కంపెనీలవారియను పాత్రలు గాకుండ స్వేచ్ఛనందు సంధర్భము సంఘటిల్లవలయుననుటయే ప్రజల కోరిక

బోర్డునిర్మాణముయొక్క ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రజలమత్రాని గాక ప్రభుత్వమువారినిచెలుపుచుగలిగించగలదిగనున్నది. కాని ఈసంధర్భమునం దొక్కనివ.యమునకన్న నెక్కువగ చెప్పటకు నేసిపుడు తలచియుండలేదు. ఆయంతయునుగూడించిగాడ నేను చెప్పటకు పూర్వము ఇండియన్ ఇంజనీయరింగులోనిశీతము నెత్తిచూపుచున్నాను. అందులో నీతిరుననున్నది. "ప్రభుత్వము వారు భయ సంతోషముగను ఎటగియున్నయెడల, రిట

యరు ఉద్దోగములకు గొప్ప ప్రశ్నోపయోగములందు ఇప్పుడుండెంతటి శోలిని కలిగించియుండదు. మంచి తరుణమున నొకడు విషయముల నెట్లగ, గుట్టుతెలిసి, యా యెటును ముక్కుందు తనలాభము కనుకూలముగ వినియోగించుటకు పూనుకొనినయెడల, అట్టియాతను ఆశాపితావముకు లొబడును. అట్టి సంధర్భములో ప్రముఖు లెవ్వరుగాని తమకు తెలియవచ్చిన విషయముల కన్నీటిని సంభ్రాముగను, శీఘ్రముగను ప్రభుత్వమువారి యెటుకకు తెచ్చుటలో పరాజ్ఞులు లయ్యెదరు.

ప్రభుత్వమువారికి ఏన్నడు ఇబ్బంది.

బోర్డులోని యిప్పటి పద్ధతివలన ప్రభుత్వమువారి కేర్పడు ఇబ్బంది ప్రజలకు వారి (ప్రభుత్వమువారి, యెడ కలుగు అసంపృప్తి అప్రీయును, ఇత్యాదులతోగూడిన చిత్రవైకల్యమే. ఇటీవల గొన్ని సంవత్సరముల కాలముగ మును వినుచుండు అసంతుష్టి మొదలగు వానికి బోర్డువారు మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల కష్టములను గవనించక ఉదాహరణ భావముతో ప్రవర్తించుచుండుటయే కారణము. ఐపోయియో ప్రయాణికులకును, ఇండియన్ ప్రయాణికులకును మామట అదరణలో భేదము ఏలేవము; తేటతెల్లముగ, స్వస్థులభముగ గోచరముకాదగినది; అత్యగౌరవముగల భారతీయుల కెల్లరకును ఆగ్రహవేళమున కలిగించగలిగినది. 1902-3 సం॥ మొదటి రెండు తరగతులలో రంలక్షల ప్రయాణికులండెరి. మూడవతరగతిలోమాత్రము ఆ సం॥ 30 కోట్ల, 60 లక్షలమంది ప్రయాణికులేన్నడిరి. మూడవ తరగతి కోట్ల కొలది ప్రయాణికుల సౌకర్యములకు భంగము కలిగించియున్నా, స్వల్పసంఖ్యాకులగు మొదటి రెండు తరగతులవారికిని అవసరముకంటె నెక్కువగ సౌకర్యములు కలిగించబడుచున్నవి. ఈ సంధర్భమును బట్టి, మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు, తమకీర్తి యిబ్బందులను కలిగించు ననకాశము కలుల్వే వారికి లభించునటుల నియమముల నేర్పాటుచేయ ప్రభుత్వము వారినిగూడించి దురభిప్రాయమును గలిగియుండురు. యూరోపియన్ వర్తకుల సౌకర్యమునకై తమ (మూడవతరగతిప్రయాణికుల) వసతులను ఉదాహరణచేయుట తమకు గోచరమునుండ, వారు దొరతనమువారినిగూడించి దారుణముగ తలచుట సహజముకాదా? ఆధారరహితమా?

బహుమతి ! బహుమతి !!

ఈ వెల 6-1-1900 వరకు మహామంత్రిని జింపజెలిన్ హోటాలునుండి, మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషనుకు నచ్చు మార్గముధ్యమున గోధుమవన్నెగల యొక తోలుసంచి పోయినది. అది 18 అం x 14 అం x 6 అం కొల్లుగులిగి, రెండుతాళములును, ఒకతోలు పిడిని గలిగియున్నది. ఇది కలకత్తాలో నెస్సెల్సు అందు ఆన్లస్ట్రీస్ కంపెనీయను మిల్స్ కంపెనీ తాలూకు సీ. షెల్టెక్ గౌరవారిది.

ఇది యెవరికియినను దొరకేనల్లయిన వాని, తంబుకెట్టి విధానో 8, 9 నెంబరు యింటియందున్న పై కంపెనీవారి మదరాసు డిపోలో బిక్కుగించి నతో అట్టివారిని ఏ ప్రశ్నముల ననుగకయే ఏబది రూపాయిలు బహుమతి యిచ్చి పంపుదురు.

క్రొత్తరీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిత్.

ఏ శ్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానవలె ననిన, బజారులో దొరకకు నూనెలను వాడకుడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అని తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈరంగతి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూ నె మూలకలసండి నూతన సంకోధప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు గాలక తీరిగి వెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నన్ను చేసి మెదడును చల్లగానుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక సుగురూపమైయున్నది. ఊరునేర తెలియని యెటుకంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియా తెలము తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగిగలాడునట్టి సహజమయిన నల్లని మెలుకు కలిగించి దిగ్భస్మనకు చువవట్టిచి మెదటికి క్రొత్తసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపుయ నూనాన మిక్కునుగా గలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మైసూరునుండి ఒక సం॥ గాడపడకమున, అలహాబాదు వచ్చుప్రదర్శనమందు ఒకయోగ్యతా పత్రికయ నొసంగియున్నాడు. మతియు మేముకోరికయే నేలొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియా తెలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్థానపు

ఓపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలము ఇనాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2-10-0 ని. పి. ఖర్చులు చేరు. ఆన్లస్ట్రీ ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమిక్స్ కంపెనీ. మద్రాసునందు ప్రతిచిల్లగడుకాణములలో దొరకును. డ్రగ్గిస్టు అండ్ కెమిస్టిస్, నెం. 158 కామా మసీదు, బాంబాయి.

కావలెను

సమృద్ధిమైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో ముగిసినట్టియు వ్యాపారము కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏకీయము, జిల్లా నిజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెప్పులగుడ ఇయ్యబడును. పనిచేయు నమరతనశ్రేణిగర్తనము కలిగినట్లు పర్మిషి కటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇప్పుడున్నవారు మెటనే ఈదిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ, 81-వ. లేవీస్, తిరువల్లి క్లీజ్, చెన్న పట్టణము.

గ్యాలిన్ మోటారు పాతశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయగలగు తరీఫీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యే యే భాగములు యేయేపనులచేయునో అని చెడిపోయివుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా గుఱాతలాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దకుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును. కాక్ 16 తారీఖున క్లాసు ప్రారంభ మగును. మే నెల 15 క లేదిలోగా దరఖాస్తులు పంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొంకగలదు. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలి అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి. ఇది సంతివిగంటి ఒక వనమూలిక. ఇది మే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు బోవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన గలయున్న రాత్రి పరుండవోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులకు పోగొట్టుటలో రాజువలెటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పలుత్వమును, జీవాముకు బలమును కాలి నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములకు మొదలంట నాశము చేయుటలో సంతివిగంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు పురుషులు బాలకు వృద్ధులు అందరూ నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోటీజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసరు జి. యస్. నాయుడు, (1-5-15) కలియుగ భీమ. బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమాస్మృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అజాలు మాత్రమే.

శీలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వకాశ, నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు, కడుపునొప్పులు, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిత. నువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పంపింతు పోగలవు.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి చూచికోస మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 102, ఫేరిరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారావరిల్లా

ఇది వేదమునందున్న శత్రుదండముల మధ్యను గల చర్మకోగములను బాగుజేయును. కీళ్లనొప్పులు, నాలివాయువునొప్పులు, రక్తవికారములను గలిగించు అన్ని కోగములను దీనివలన బయలుపడును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడినందు తలకు పట్టినిగలిగించును. శత్రుదండము కుద్దిపడి చచ్చిపోయెను. వీరివలన కఠినమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండవ సీసాను వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమునందొక్కా బాగుజేసి కోగమును కుదుర్చును. భారతముధువల్లి(తాగుటకు నుండు) వాగవల్లిచైలము వైపుతకు మందు. ఆరెండుకలిపి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకట, ఫరసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

తామరతైలము

మా తామరతైలము బిష్కత్తాను నాలుగు లవాలకు కొని నాలుగు గైడీ సాయలు గాచినచో కడు తామర నిర్మలముగును. చర్మమునందు మెడల మీద నొప్పులను తీసివేయునట్లు.

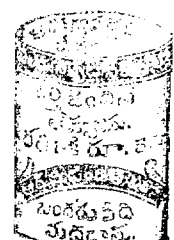
అమృతాంజనము 6 తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

మోధుర్వమునకు పూచీపడగలము

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తెల్ల ఖర్బూరు, మామిడికండ్లు, ప్రసిద్ధిచెక్కిన మోలొచ్చియ్యములను తీసి "పూచీపడగలము" వాడెదము. ఇదిచర్మలోకిపోయినచో మంచివితనములు కలుగును. అన్ని రకములమొక్కలు

పట్టుచుంటున్నవను, కేబులాగు ఉచితము. కావలసిన వారు:— SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow.

ఆరోగ్యవరకజీవన్.

అరోగ్యవరకజీవన్ 22 1/2 అజాలు పోషకాంశములు, కఠినముల కలిగిన ప్రసిద్ధిచెక్కిన మోలొచ్చియ్యములను తీసి "పూచీపడగలము" వాడెదము. ఇదిచర్మలోకిపోయినచో మంచివితనములు కలుగును. అన్ని రకములమొక్కలు పట్టుచుంటున్నవను, కేబులాగు ఉచితము. కావలసిన వారు:— SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow.

డి. బి. సావంత్ డిపో, 102, ఫేరిరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము.

[వద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులసీతి మొదలకెట్లుండో? కలభేదములేకలిగి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పుబొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నవో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు గుప్తముగ వివరింపబడియున్నవి. పరమహంసచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రలు యిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ సీతగుణము ముండెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచువిభిషియము నిచ్చియున్నారు. తెలివియు యలభయు మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి విండు క్యాలిగో బైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అమృతముప్రతి 5-0-0 కర్పలు వేతే. కలయువారి చిరునామా: వాయవ్యము.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ మోహాలూ, కడప.

ధరతే. దేశ హితము పోషింజేయ. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్లేయవైద్యమునందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అనుభవముకల్గ నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభంజనం

వైద్య విద్య

అను పుస్తకము కోమలానికి ధరగాని పోషింజేయి లేక ఉచితముగా పంపబడును:— రాజవైద్య నారాయణజీశేకరజీ 20 చివాబజార్, మద్రాసు.

కూనిలేదు. సిక్సెయము. గణము కలిగితిరును.

అన్ని విధములగు కుష్టవ్యాధులు, మూలశంకలు, మేహవిజములు, పుండ్లుమున్నగునవి యన్నియును 4 వారములలోనే బెదిరిపోవును. వారమురోజులకు సరిపడునందు వెల రూ 5-0-0 రెండురోజులకు సరిపడుమంద ఉచితముగ పోషింజేయి లేక పంపబడును. కలయువారి కలుల వ్రాయవలెను.

డాక్టరు ఉమాకాంత్ హజారి, బుద్ధుస్సెన, పుట్టు, 164/1 మాణిక్టోలాస్ట్రీటు, (బీదనుస్క్వేరు) కలకత్తా.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist 164-1 Manicktola Street, (Beacon Square) CALCUTTA

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

బోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

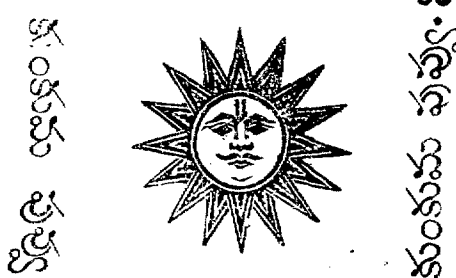
వస్తుకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాయును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు మాత్రము. ఇది వాణిజ్యవనమునకు సోపానములు. ఇది లేనిచో వాణిజ్యము అభివృద్ధి కానేరదు. ఇదిలేనిచో వాణిజ్యము చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివస్త్రము, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొకరికిని, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని జనసామాన్యమునకును సుబంధము కలుగును. ఇది దేశమునన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన వాణిజ్యముకల్పయ్య, వ్యవహారములందు నమోదుచేయించు కొనిన వస్త్రములయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జగముంతయు ప్రాకి అభివృద్ధి కావలయునన్న యిష్టము నిండు నమోదుచేయించు కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారము చేయుట లేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి కావలయునా? అట్లయినచో యానూనికయే ఆకొరికటముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించుకొనెద. మేము రెండుసూచికలు ప్రచురింపబోవుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునందుగల వర్తకులు, వస్తు నిర్మాతలు, ఏకంట్లు వగయిరానూచిక ఇదిఅన్ని దేశములవర్తక కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలు గాగల పరిశ్రామికదేశములయందు దేవస్తువు యేకర్యాగారములయందు నిర్మించబడుచున్నవో వాటిసూచిక. మనఆంధ్రదేశముందు ప్రతివారికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు:—నైజా 1/2 క్రాను. పూర్తిపేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4. 1/8 పేజి రూ 2 మాత్రమే. వ్యవహారము చిరునామాలు నమోదుచేయుటకు 12 అకౌలు మాత్రమే. ఈచార్జీలు రెండింటికీ ప్రత్యేకము. 2 వ నెంబరు సూచిక అనగా తెలుగుపుస్తకము సుమారు 200 పేజీలందును. వెల అందరికిని సులభముగనుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి కావలయునో అన్ని ప్రతులుమాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారిఆర్డరు రిజిస్టరుచేయించుకొనిన మంచిది. లేనిచో స్వస్థముగ దొరకవు. ముందు ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకముఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. ఆర్డరు ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలించదమవును. యానిషయమై శేపు మీరు మరచిపోవచ్చును గాన యారోజుననే వ్రాసి మేముకలగ గలదు. త్వరపడుడు. చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.